National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
MAY 7 1979
NEWSPAPER SECTION

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

RAHVUSVAHELINE LASTE AASTA

Nr. 20 (2559) XXVIII aastakäik — Teisipäeval, 13. märtsil 1979 — Tuesday, March 13, 1979 — Üksiknumbri hind 40 senti

Eestis oli kõige rohkem vastuhääletajaid

Ühendriikide ajakirjanik N. Liidu Ülemnõukogu valimistest ja Balti riikides valitsevatest meeleoludest

NEW YORK — Ühendriikide mõjuvõimsama ajalehe „New York Timesi" esindaja David K. Shipler on viibinud äsja Balti riikides ning annab oma reisi kohta ülevaate möödunud pühapäeval ilmunud „Timesi" väljaandes. Ta mainib, et vaatamata surveolukorrale on eestlased ikkagi veel näidanud oma vimma kommunistliku rezhiimi vastu, andes äsja toimunud Ülemnõukogu valimistel kõikidest osarilkidest kõige rohkem „ei" hääli kommunistliku partei kandidaatidele.

Ajakirjanik mainib, et keeleliselt ja kultuuriliselt erinevad Balti rahvad tunduvalt Venemaast. Kohalikud kommunistlikud ajalehed nurisevad sageli selle üle, et Balti riikides ei osata kuiialdaselt vene keelt ning vene keeles ei ole kodus isegi ülikooli haridusega inimesed.

Venevastane hoiak kerkib siin ja seal esiplaanile ning nooremad generatsioonid on ilmselt võlutud läänemaailma elustiilist.

Äsja toimunud N. Liidu Ülemnõukogu valimistel oli eestlaste osavõtt tunduvalt väiksem kui üleliiduline keskmine, kuna eestlasi käis valimas 99.54 protsenti ning üleriiklik keskmine oli 99.99 protsenti. Sellele lisaks hääletas Eestis ligemale ühest miljonist häältejast 5000 inimest vastu kommunistliku partei poolt koostatud kandidaatide ametlikule nimekirjale, mis on teatavasti ainsaks nimekirjaks nõukogude valmistel.

See on küll väike arv, kuid siiski proportsionaalselt kõige suurem kui seda võrrelda teistes vabariikides antud vastuhäältega.

Shipler kinnitab, et Venemaast lahkulöömise mõtted on praegu uinuvas olekus. Ta leiab, et eestlastel, lätlastel ja leedulastel on liiga palju mängus kui nad hakkavad taotlema lahkulöömist. Ta ütleb, et liiga palju lapsi on õppinud kooliklassides juba liiga palju aastaid sünteetilist ajalugu ning neile on seletatud kui raske oli inimeste elu „kodanluse ajastul" enne seda kui rahvas „rõõmujoovastuses" kuulutas välja nõukogude võimu ja likvideeris kapitalistliku ekspluateerimise. Üks leedulane, kes ajakirjaniku andmetel ei olnud eriline nõukogude rezhiimi sõber, kinnitas Shiplerile, et vaatamata rahulolematusele hindavad leedulased eeskätt stabiilsust, rahu ja korda. Pärast kolme okupatsiooni, partisanide võitlusi ja massilisi küüditamisi elab leedu rahvas nüüd esmakordselt pärast 1940-nendat aastat suhteliselt „vaikselt ja õnnelikult".

Sedasama võib ütelda Eesti ja Läti kohta, ütleb D. K. Shipler. Isegi skeptikud alistuvad seal sageli kommunistlikule propagandale, mis valitseb avalikku arvamist. Ta toob näite ühe noore eesti naise kohta, kelle isa küüditati pärast Teist maailmasõda Siberisse ja kes on äge venelaste vastane.

Naine kirjeldab kommunistliku parteid „politseijõuna" kuid samal ajal oli tal ka väga vähe lugupidamist Ühendriikide süsteemi hindamisel, nimetades seda „militaristlikuks".

Ajakirjanik ütleb, et venevastane hoiak Balti riikides ei ole tegelikult poliitline mõtteavaldus. Shipler mainib, et Balti riikides puuduvad demokraatlikud traditsioonid, kuna lühikese iseseisvuse perioodi kestel muutusid sealsed poliitilisedt süsteemid autoritaarseteks.

Ajakirjanik väidab, et Moskva vastane hoiak näib peituvat peamiselt etnilise kultuuri säilitamise kavatsustes või ka rassivaenulikkuses.

Teiseks etnilise pinevuse põhjuseks on majanduslikud probleemid. Kuna Balti riikides on rahva live väga väike, siis toodi Balti riikidesse sisse suurel arvul vene töölisi. Tagajärjeks oli, et Balti rahvad on hakanud töötama töösstuse laiendamise vastu, ühest küljest saastamise vastu võitlemiseks kuid teisest küljest ka venelaste sissevoolu pidurdamiseks. Ajakirjanik mainib Balti rahvaste kultuurilist elu iseloomustades, et venelased on osavalt andnud Balti rahvastele kultuurielu viljelemise võimalus, piirates sealjuures võimalikke ohustavaid tedentse.

T.F.S. Tõnismäe koolis Eesti Vabariigi aktusel olid Eesti lipp õpilaste hoiualve. Pildil noored lipuvalvurid, vasakult Mari-Ann Kängsepp, Indrek Esken ja Anita Kivi. Foto: Vaba Eestlane

Vietnam süüdistab Hiinat

BANGKOK — Vietnam süüdistab Hiinat viivitamises oma okupatsioonidevägede väljatõmbamisega Vietnami territooriumilt. Samuti mainitakse, et Hiina üksused on ümber tõstnud kahe riigi vahelisi piirimärke, milledega hiinlased taotlevad oma maa-ala suurendamist Vietnami arvel. Vietnami valitsus on nõustunud Pekingiga läbirääkimiste alustamiseks normaalsete suhete jalule seadmiseks kuid nõuab enne seda kõigi hiina vägede väljaviimist Vietnamist.

Hiina valitsus omakorda on teatanud, et ta lõpetab igasuguse majandusliku abi andmise Laose kommunistlikule valitsusele, kuna Laos on libisenud täielikult Vietnami mõjusfääri ja Hanoi kontrolli alla. Hiina valitsus nimetab ka absurdseiks väiteid, et hiinlased koondavad sõjaväge Laose piirile.

Iraan katkestas vahekorrad Lõuna-Aafrikaga

TEHERAN — Iraani revolutsioonilline valitsus tegi teatavaks, et ta katkestab oma vahekorrad Lõuna-Aafrika valitsusega seal rakendatud rassipoliitika pärast. Lõuna-Aafrika peakonsulile tehti korraldus maalt koheseks lahkumiseks ning Iraani valitsus teatas ühtlasi, et ta ei anna enam Lõuna-Aafrikale õli. Lõuna-Aafrikale on see suureks tagasilöögiks, kuna ligemale 90 protsenti kogu maa õlitarvidusest tuli Iraanist.

Naised Khomeini vastu

Ei ole nõus kandma islami traditsioonilisi rõivaid

TEHERAN — Iraani revolutsiooni ja tagurliste muhameedlaste juhil Khomeinil on tekkinud uus vaenlane naiste näol, kes ei ole nõus kandma araablaste traditsioonilisi must pikki riideid ning varjama oma nägu avalikkuse ees. Shahhi valitsemise perioodil on Iraanis maksvusele pääsenud läänemaine elustiil ja läänemaised rõivad, milledest naised ei taha loobuda, kuna see oleks ajalooratta tagasi keeramine mitme sajandi võrra.

Naised korraldasid möödunud neljapäeval Teheranis suure demonstratsiooni, kus seoses Rahvusvahelise Naiste Päevaga nõuti naistele vabadust endale riiete valikul ning protesteeriti ajatollah Khomeini tagurlike ning ajastarust korralduste vastu.

Teheranis toimunud demonstratsioonist võtsid osa umbes 6000 moodsalt rõivastatud naist, kes marssisid märjas lumesajus ülikoolihoone juurest peaminister Bazargani peakorteri juurde

ja kinnitasid, et „vabaduse koidikul puudub vabadus". Üks läänelikult rõivastatud naissoost riigiametnik kinnitas, et ta hakkb siis islami traditsioonilisi rõivaid kandma ja nägu katma kui kõik mehed hakkavad kandma turbaneid ning lõpetavad habemeajamise, kuna seda nõuab islami seadus.

Vahepeal on olukord peaminister Mehdi Bazargani ja ajatollah Khomeini vahel muutunud väga pinevaks. Bazargan süüdistab, et valitsusel ei ole mingeid võimupiire, kuna valitsuse selja taga tegutsevad n.n. „revolutsioonilised kohtud", kes teevad surmaotsuseid ja hukkavad inimesi,

kuna Khomeini omakorda kinnitab, et Bazargan on liiga nõrk ja pehme ning on alistunud läänemaailma mõjudele.

Bazargan sõitis möödunud reedel Teheranist Khomeini juurde Qom'i, mis asub Teheranist 95 miili lõuna pool ja moodustab muhameedlaste usulise tsentrumi.

Kossõgin külaskäigul Indias

NEW DELHI — N. Liidu peaminister N. Kossõgin saabus külaskäigule Indiasse, et süvendada New Delhi ja Moskva vahelisi sidemid. Kossõgin mainis ühes oma kõnes hoiatusena Hiinale, et N. Liit annab Vietnamile praeguses konfliktis Hiinaga samal suurel määral toetust ja abi nagu ta andis seda võitluste kestel Ameerika Ühendriikidega. Kossõgin ütles ähvardavalt, et sõda vietnami rahva vastu on rahvusvaheline kuritegu ja need, kes selle sooritavad, ei pääse karistusest.

Tõsised tagasilöögid Carteri rahumissioonile

Iisraeli valitsus arvab, et Iisraeli julgeolek ei ole kindlustatud

JERUUSALEMM — Esmaspäeva hommikuste teadete kohaselt ähvardas president Carteri suur rahumissioon Kesk-Idas järjekordselt ebaõnnestuda, kuna Iisraeli peaminister Begin teatas Jeruusalemmas president Carterile, et Iisraeli valitsus ei saa nõustuda Egiptuse president Sadati ja president Carteri poolt Kairos välja töötatud ettepanekutega, kuna need ei kindlusta Iisraeli julgeolekut. President Carter, kes sõitis möödunud neljapäeval Kairosse ja sealt üle Aleksandria laupäeval edasi Jeruusalemme, hellitas esmaspäeva hommiku veel lootusi, et tema suurejooneline rahumissioon õnnestub, kuigi poliitilised vaatlejad on teisel arvamisel.

President Carter võeti Egiptuses suurte rahvahulkade poolt vaimustatud vastu ning president Sadat korraldas oma külalisele kuningliku vastuvõtu.

Carteril olid reedel ja laupäeval president Sadatiga tundide pikkused läbirääkimised, milledes raamides töötati välja kompromissettepanekud Iisraeli valitsusele esitamiseks.

Need ettepanekud olid pühapäeval arutusel Iisraeli valitsuse erakorralisel koosolekul kuid peaminister Begin teatas pärast koosolekut kibestunud Carterile, et ettepanekud ei anna vajalikku kindlustust Iisraeli julgeolekule.

Läbirääkimistel on üheks suuremaks komistuskiviks Jordani jõe läänekalda küsimus, kuna Iisrael ei taha palestiinlastele omavalitsuse andmise küsimust siduda rahulepinguga, mis on president Sadati üheks tähtsamaks nõudmiseks.

Uue probleemina kerkis üles ka õli küsimus, kuna Iisrael on esitanud nüüd nõudmise, et Egiptus peaks hakkama Iisraeli varustama Siinai kõrbe õliallikatest, mis Iisrael annab Egiptusele tagasi rahulepingu alusel.

Küsimus on Iisraelile seda olulisem, et pärast shahhi kukutamist ei anna Iraan enam Iisraelile õli.

Carteril ja tema delegatsioonil oli pikem nõupidamine ka Iisraeli valitsusega ning Carter pidi lahkuma Jeruusalemmast esmaspäeval ning sõitma koju tagasi. Poliitilised vaatlejad kalkuleerivad, et president Carter riskis selle reisiga väga palju ning läbirääkimiste ebaõnnestumine on uueks tagasilöögiks tema kõikuvas poliitilises karjääris.

Hiina taandub aeglaselt

Jaapan Hiina—Vietnami tülis vahemeheks

BANGKOK — Läänerilkide vaatlejad mainivad, et Hiina on hakanud ettevaatlikult välja tõmbama oma sõjaväelisi üksusi Vietnamist. Üks suurem vägede kontingent saabus juba möödunud neljapäeval Vietnamist tagasi Hiinasse ning sellele järgnes nädalavahetusel teisi. Mainitakse, et konflikti lahendamisel on esinenud vahetalitaja osas Jaapan, kelle vahendamisel toimub ka Hiina vägede taandumine Vietnami territooriumilt.

Hiina ja Vietnami vahel valitseb endiselt erakorraliselt pinev vahekord ja Hiina süüdistab vietnami sõdureid taanduvate hiinlaste tulistamiseks.

Hiina võimud mainivad, et vägede väljatõmbamine Vietnamist on väga raske operatsioon ja võtab tunduvalt kauem aega kui seda arvatakse.

Vietnami andmete kohaselt jatkub mitmes rinde sektoris veel elav võitlustegevus kusjuures hiina sõdureid süüdistatakse rööwimises ja külade maha põletamises. Ühes Jugoslaavia ajalehes kinnitatakse, et

hiinlased rajasid oma sissetungiga Vietnami piirirajoonis „puhta ala", kus hävitati kõik vietnami sõjalised seadmed ja varustuslaod.

EESTI INVALIIDETOETAVA NAISRINGI
LOTERII ja KÄSITÖÖDE MÜÜK KOHVILAUAGA
pühap., 25. märtsil kell 12 p.
Toronto Eesti Maja keskmises saalis

WALTER LOOD'i
ÕLIMAALIDE NÄITUS
7. JA 8. APRILLIL
KELLA 2—9 P.L.
EESTI MAJA VÄIKESES SAALIS

Põhja-Ameerika eestlaste üldlaulupidu Torontos
110 AASTAT EESTI ÜLDLAULUPIDUSID
Reedel, 25. mail — sümfooniakontsert kl. 8.00 õhtul
Laupäeval, 26. mail — laulupidu — rongkäigu algus kl. 1.30 p.l., laulupeo algus kl. 3.00 p.l. — õhtul rahvapidu
Pühapäeval, 27. mail — vaimulik kontsert kl. 3.00 p.l. — teatrietendus „Oleksin laululind" kl. 5.00 p.l.
EESTI LAULJATE LIIT PÕHJA-AMEERIKAS

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $32.—, poolaastas $18.— ja veerandaastas $9.50, kiripostiga aastas $53.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.—.
TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $35.—, poolaastas $19.— ja veerandaastas $10.50. Kiripostiga USA-s: aastas $58.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.50.
LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $69.—, poolaastas $34.50 ja veerandaastas $18.—.
Aadressi muudatus 40 c. — Üksiknumbri hind 40 c.

FREE ESTONIAN
Published by Free Estonian Publisher Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Kes oskab vastata?

Maailma praeguses poliitilises vaatepildis esineb praegu palju selliseid probleeme ja nähteid, milledest raske on aru saada. Pilk kommunistlikkudele riikidele ja nende omavahelistele vahekordadele näitab, et „proletariaadi diktatuuri" riigid on sattunud ideoloogiliselt ummikusse ning on laskunud võimutsemise ja maadevallutamise ihas selliste madalate instinktide küüsi, mida nad on seni pidanud läänedemokraatiate kaubamärgiks. Suured kõrged ideaalid ja marksistlikud õpetused on jäänud nüüd vaid teooriateks, mida suvatsetakse küll esile tuua kommunistlike juhtide kõnedes, kuid mis praktiliselt on kommunismi ajalookeldrites kõdunevad laibad.

Kõrvuti selle ideoloogilise virrvarriga ning rusika näitamisega nii vaenlastele kui ka teistele kommunistlikkudele riikidele on majanduselu punases maailmas teinud tohutut vähjakäiku ja kannatab suurte tagasilöökide all. Nii on venelased tõstnud oma õli hinda Ida-Euroopa satelliitriikidele 1979. aastal 20 protsendi võrra, toiduainete nappus annab tunda nii N. Liidus kui ka satelliitriikides ning külm ja karm talv on vähendanud märgatavalt söe ja gaasi produktsiooni ning on tekitanud suuri tühemikke energia probleemide lahendamisel.

Kuid see kõik ei mõjuta Kremlist ja teistest punastest keskustest kõlavaid tugevaid ja ülbeid hääli ning N. Liidu kommunistliku partei juhtkonna kombinatsioonid maailma toorainevarude haaramiseks ja pärast seda kogu maailma rahvastiku vallutamiseks ning kommunistliku diktatuurirezhiimi alla painutamiseks jatkuvad üha laienevas ulatuses. Kuuba, Vietnam ja teised agressiivsed N. Liidu liitlased saadavad pidevalt oma sõdureid kommunismi huvides lahingusse ning N. Liit toetab sadade miljonite dollaritega aastas põrandaaluseid liikumisi, kes aitavad kaasa kapitalistlike ja demokraatlike riikide õõnestamiseks ja hävitamiseks.

Kuidas on see võimalik — võime küsida. Millest see tuleb, et majanduslikkudes raskustes siplevad kommunistlik Venemaa ja tema satelliitriigid on võimelised sellises ulatuses peaaegu kõigis maakera sektorites pealetungi organiseerima? Seda on piinlik ütelda kuid kõik need operatsioonid toimuvad lääneriikide tõhusa toetuse ja abiga. Kommunistlikud riigid võlgnevad lääneriikidele juba 45 miljardit dollarit läänest toodud toiduainete, masinate ja kaupade eest ning need laenusummad suurenevad pidevalt. „Neetud kapitalistid" annavad kommunistidele alati nõu ja abi ning kommunistlike riikide juhid, kes söövad selliste „klassivaenlaste" leiba nagu seda on ameeriklased ja kanadalased ei pea ilmselt lugu tuntud eesti vanasõnast, mis ütleb, et „kelle leiba sa sööd, selle laulu sa laulad."

Lääne-Saksamaa aitas möödunud raskel talvel Ida-Saksamaa üle kivisöe kriisist, Lääne-Euroopa riigid on ehitanud venelastele Kama veoautode tööstuse, itaallased Togliatti sõiduautode tööstuse, Lääne-Saksamaa Kurskisse terasetööstuse ja terve rea keemiatööstusi jne. jne. N. Liidu diktaator Brezhnev ei sõida kunagi vene autos vaid eelistab selle asemel Daimler'i, Cadillac'i ja Rolls-Royce'i. Ja venelased vajasid lääneriikide ekspertide abi isegi siis kui 500 m kõrgune televisioonitorn Moskvas ohtlikult kõikuma hakkas ja Lääne-Saksamaa eksperdid saadeti seda tasakaalustama. Tuleb ju sõbralikult kaasa aidata, et kommunistide propagandaaparatuur segamatult ja häirimatult töötaks!

Ei ole liialdus, kui ütelda, et venelased ja nende liitlased tellivad ja saavad peaaegu kõike, mida nende silm läänemaailmas ihaldab. Ja kui neil raha ei ole, siis antakse neile lahkel käel krediite. Ainus importkaup, mis N. Liit ja teised kommunistlikud riigid kahe käega tõrjuvalt tagasi on lükanud, on vabadus. Vabaduse andmist Moskva raudse kommunistliku rezhiimi alla painutatud venelastele ja teistele rahvastele peetakse mürgikarikaks, millest tuleb kaugelt mööda minna ja millest N. Liidus ei tohi kõneleda, kuna kommunistide arvates on see teise riigi sisemistesse asjadesse sekkumine.

Ja nii me elame ja nii me oleme sellel kriitilisel ja saatuslikul ajastul, kus loogiline inimmõistus enam nähtusi ega sündmusi ritta ei oska panna ega neile seletust anda. On see ahnus, on see rumalus, on see poliitiline naiivsus või on see koguni suurem rahvusvaheline salajane plaan, mis sunnib lääneriiki suuga kommuniste sajatama kuid peost neile leivakanikat andma? Kes oskab sellele vastust anda?!

K. A.

Ilmus Eestit tutvustav broshüür

ESTONIA — A nation in the crosswinds, on uus Eestit tutvustav broshüür, mille on koostanud ja välja andnud Eesti Liit Kanadas. Selle järgi on juba ammugi olnud vajadus. Väljaandele on kunstnik Vello Hubel andnud väga sobiva ja maitseka kujunduse, mis on silmale ilus, mahub kirjaümbrikku ja ka taskusse.

Märkimata jäetud autor (või autorid) on kõigepealt broshüüris tutvustanud Eestit ja eestlasi, minnes siis edasi ajaloolise tausta juurde kuni saavutati iseseisvus. Pikemalt on vaadeldud iseseisvuse aega, majanduslikku arengut, ühiskondlikku ja kultuurilist elu, põhiseaduse ja vähemusrahvuste probleeme, välispoliitikat ja püüdlusi püsiva rahu säilitamiseks kuni algas N. Liidu okupatsioon, mis eelnevad saavutused hävitas ja iseseisvuse lõpetas. N. Liidu okupeerimise tehnikast on antud ülevaade. Järgneb saksa okupatsioon 1941—44, kuni algas teine N. Liidu okupatsioon koos selle järeldustega. Lõpuks on ülevaade pagulaseestlastest, kes on hajutatud mitmele maale, kuid jätkavad oma kultuurilist ja poliitilist tegevust.

Broshüüris on teksti täienduseks mõned fotod ja lõpus Põhja-Euroopa kaart Eesti asukohaga. Silma aga seob katkendlike äärejoontega sini-must-valge lipuvärv esimesel ja tagumisel kaanel.

Sellise broshüüri järgi on eestlased ammugi vajadust tundnud, et oma võõrrahvustest sõpradele anda lühidalt kokkuvõtlikku ülevaadet oma maast. ELK on kindlasti tänulik kui nende toredat väljaannet selleks otstarbeks laialt levitatakse.

Kommunistlik „vendlus" Vietnamis

Suplemine Tallinnast Narva-Jõesuuni keelatud

Tähelepanekuid keskkonna rüvetamisest ja muudest probleemidest Eestis ja Siberis

„Vaba Eestlase" toimetusele on saabunud kõrvalisi teid kaudu pikem kirjeldus kodumaal praegu valitsevatest oludest. Kirja kirjutaja on ilmselt laiema silmaringiga inimene, kes oskab vaadata ja oma tähelepanekuid kirja panna. Allpool toome tema ülevaate Eesti keskkonna rüvetamisest ja vaatlustest ja järeldustest „suurelt, laialt kodumaalt." Kiri on ilmsesti kirjutatud paar kuud varem, südatalvel, mil kogu Eesti oli suure pakase küüsis.

Meil on tõsine talv — nii kui „eesti ajal". (See väljendus lastakse käiku siis kui tahetakse rõhutada mõne asja või nähtuse erakordselt häid omadusi). Juba detsembri kuus oli pakast kohati —45 kuni —50 C mida ei ole Eestimaal viimase saja aasta jooksul enne mõõdetud. Varasemate mõõtmiste kohta puuduvad andmed. Praeguseks on külm mõnevõrra vaibunud, lõhkilöödud torud lapitud, tubadesse jälle sooja õhku saadud, kuid

voolukatkestuse tõttu linnufarmides külmunud lindusid enam üles ei saa sulatada ja teisi taolisi kahjusid loomalautades, lüpsikarjade ja noorkarjade juures annab heaks teha.

Puuviljaaedade saatus selgub alles kevadel.

Loodusharulduste kahjustamise ja keskkonna saastamise osas on jõutud meie vabariigis sõjajärgseil aastail palju ära teha. Viimase kümnekonna aasta jooksul on aga mõne organiseerimisvõimelise teadusmehe eestvõtmisel aktiviseerunud sihipärane looduskaitsealane vastupanuliikumine. Kui seni pahatihti looduskaitse ja keskkonnakaitse probleemidest kõnelejate üle lihtsalt ironiseeriti, siis nüüd on jõutud vastavad seadusandlikud sätted juba viia uude konstitutsiooni sisse ja selle järgi on looduse ja loodusvarade kaitse tehtud igale kodanikule üheks põhikohuseks. See on suur samm edasi ja sellelt pinnalt on juba võimalik hoopis kõvemat häält teha. Muide, liiduvabariikidest oli Eesti esimene kes juba 1957. aastal võttis vastu seaduse oma maa looduse kaitseks ja esimesena N. Liidus rajati 1971. aastal rahvuspark Lahemaale. Nüüd on need ka Lätis ja Leedus ja rajamisel veel mujalegi.

Võitlus meie väikese maa, puhta õhu ja joogiks kõlbuliku vee kaitseks on muutunud vaata, et olemasolu küsimuseks.

Lüüakse vastamisi kõigi vahenditega.

Ei ole lihtne viia majandusjuhtide teadvusse tõde, et jooksva plaani täitmise nimel tehtud kahjustused tuleb hiljem tasuda väga ränga hinnaga ja momendil saadud efekt on ainult näiline.

Suurimaks mureks on see, et Liidu kõrgemate administratiivorganite poolt surutakse meile sisse ikka ja jälle uusi suuri tööstusettevõtteid,

kuigi tööstuse tiheduse optimaalne piir mitmes meie vabariigi osas on juba kaugelt ületatud, eriti vana Virumaa idaosas, kaevanduste rajoonis.

Seetõttu on õhk mida hingame, vesi mida joome ja toit mida sööme igat liiki tervistkahjustavate tööstuslike ja põllumajanduslike jääkainete sisalduse poolest kümneid kordi ületanud sanitaarorganite poolt kehtestatud piirnormid.

Narva lähistel paiknevate soojuseelektrijaamade korstnaist lendavaid tahkeid osakesi avastame Elvas ja Soome lahe vee oleme nii ära rikkunud, et tänavu suvel pidime kehtestama suplemiskeelu tervel rannajoonel Tallinnast Narva-Jõesuuni. Kõigist asjust pole mõtet kõneleda, kõigist ei tohigi kõneleda ja need probleemid ei vaeva üksnes meid vaid hoopiski tervet maailma.

Kui juba jutt on loodusest, siis mõni sõna Siberist, millega olen tutvunud. Natuke on nüüd süda ka rahul selle üle, et olen ära näinud ka Siberit. Jäin ju omal ajal tuhandetest teistest maha ja tõin nüüd oma vereohvri taigas sääski ja puuke nuumates ja mägedes higi valades.

Olen püüdnud oma peremehe silmaga üle vaadata kõik need maad, mis me 1940. aastal Eesti külge liitsime ja need rahvad, keda me siis oma alla heitsime. Palju on seda varandust ja vist liiga suure suutäie ahnitsesime tookord: kogu seda peret toita ja katta püüdes võime ise paljaks ja nälga jääda. Käia ja vaadata, mõelda ja arutada — seda jatkub. Tohutu maa, huvitav maa, rikas maa — võiks tõesti hästi elada ja kel elupäevi antud, võib olla elabki.

Selleks on aga enne kõike vaja kord luua ja kõik ühtlaselt tööle panna.

Meist üksi on vähe. Loodame, et tuleb tarku päid ja jatkub inimmõistust.

Maad mööda ringi käies juhtus ühes poes silme ette eestikeelne raamat, mis on ilmunud mõni hea aasta tagasi. Seda võib juhtuda neis paigus, kus elanikkond ei oska eesti keelt. Meie raamatu keskmiseks turustamisajaks on antud 120 päeva. Oodatud raamat ei pea vastu sama arvu minuteidki, see on, et müüakse läbi vähem kui kahe tunniga.

See siin millest jutt on, on Jaan Krossi raamat ja puudutab Johann Kölerit (Köler) ja tema Kaarli kiriku apsiidi freskot „Tulge minu juurde" (a. 1879), tuntud ka „Õnnistava Kristuse" nime all. Kristuse modelliks on tõesti tuntud Villem Tamm ja selle ainetel on Kross ka oma loo kirja pannud. Pilt on praegu alles, nagu ta oli siis kui teid selle ees püha abielu sisse õnnistati. Köleri (sünd. 1826) 150. sünniaastapäeva tähistati suure pidulikkusega kolm aastat tagasi. Pilt saab tänavu 100 a. vanaks.

(Järgneb)

Autasustati eestlasest ohvitseri

Fort Benjamin Harrisonis, Indianapolise lähedal, Ind. toimus 20. veebruaril pidulik sündmus, millel üle anti reale sõjaväelastele nende teenete ja vapruse eest annetatud aumärgid. Aumärgi saajate seas oli seekord ka 1. leitnant Alan Tomson.

Temale tõi kõrgelthinnatud aumärgi ta Koreas viibimise ajal kahe korealase elu päästmine uppumissurmast isiklikku elu kaalule pannes.

Alan Tomson, kellest on olnud korduvalt juttu Ameerika ning Korea lehtedes, vääristati kõrgeimast aumärgist järjekorras neljandana, nimelt sõjaväelase vahvuse aumärgiga. Aumärkide saajaid oli kokku 15. Need andis üle kindral Harrison.

Aumärkide saajad, keda vastu võttis sõjaväe orkester ja eri auvalve, astusid kindrali ette neljakaupa. Esimene, ja saajaist kõrgema aumärgi saaja oli Alan Tomson, keda kindral eriliselt õnnitles, kuna selle aumärgi kandjaid on armees vähe. Austatavad rivistusid pärast üleandmise toimingut lava ette, auditooriumi kiiduavalduste saatel.

Aumärgi üleandmist olid jälgimas ka Alan Tomsoni vanemad August Tomson abikaasaga, kes selleks kohale lendasid.

Soome laht jääs

Tänavused tugevad külmad on kaanetanud Soome lahe ja tekitanud raskeid jääolusid kogu Läänemerel. Et mitte seisatada Leningradi sadamatööliste, raudteelaste ja autotransporditöötajate tööd, hoitakse siiski laevatee Leningradini liiklemiseks avatud. Võimsad Arktika jäälõhkujad, mis raske jääolukorra tõttu Läänemere kirdeosas tuli polaartrassidelt ära kutsuda, on taganud Riia, Tallinna ja Viiburi sadamais häireteta töö. Kuid nende laevateede lahtihoidmine on väga raske. Ühe jäämurdja kapten ütles, et isegi Arktikas ei olnud vaja töötada niivõrd pingelistes tingimustes. Külmad päikesepaistelised päevad vaheldusid tormihoogudega, tuiskude ja jääväljade survega. Laevateede lahtihoidmisega töötasid vahetpidamata kuus suurt jäälõhkujat.

Kommentaarid

Suur tsirkus, mis toimus N. Liidus 4. märtsil ja mida nimetatakse Ülemnõukogu valimisteks, on nüüd läbi. Rahvale anti ühe nimekirja põhjal „valida" kommunistliku partei kandidaadid ja seetõttu ei olnud ühelgi kandidaadil loomulikult vaja tunda läbikukkumise hirmu. Kõik ajalehed olid kolm kuud kestnud valimiskampaania ajal tulvil propagandakampaaniast, mille raamides aeti inimesi massiliselt kokku ja lasti neil kuulata kandidaatide kõnesid, mis nagu ühest suust kiitsid kommunistlikku parteid, nõukogude korda ja selle juhte eesotsas Kremli peamehe Leonid Brezhneviga.

Eestis on need n.n. valimised eriti vastikud põhjusel, et Eestist pärit kandidaatide hulgas on suurel arvul puhtaverelisi venelasi ja Venemaal sündinud eestlasi, kes venelaste usaldusmeestena Eestis juhtivatel kohtadel töötavad. Nende väljavalitute hulka kuuluvad kõik partei juhtivad tegelased eesotsas selliste tuusadega nagu partei peasekretär Karl Vaino ja tema eelkäija Ivan Käbin. Okupeeritud Eesti ajalehtedes avaldatud valimiskoosolekutest selgub, et suur osa koosolekutel esinejad on venelased, mis on omamoodi kinnituseks, et Moskva on Eesti rahva venestamisprotsessiga võrdlemisi kaugele jõudnud. Nii näiteks kirjeldatakse „Rahva Hääles" 20. veebruaril toimunud koosolekut Tallinnas „Estonias", kus valijatele „tutvustati" Ülemnõukogu Rahvuste Nõukogu kandidaati Ivan Käbinat. Kohtumise avas partei Lenini rajoonikomitee esimene sekretär L. Murtazina, koosoleku aupresiidiumi valiti Moskva poliitbüroo täies koosseisus ning teiste hulgas võtsid sõna Tallinna Vineeri- ja Mööblikombinaadi parteikomitee sekretär A. Dimitrijev, partei Tallinna linnakomitee teine sekretär N. Ganjushov ja teised vene nimedega tegelased. Veelgi hullem lugu on põlevkivirajoonis, kus koosolekutel eesti nimedega inimesi üldse enam ei esine. Ja seda nimetatakse veel Eestimaaks!

Läänemaailmas imetletakse, miks Kremlis nähakse nii palju vaeva „kummitempli parlamendi" koostamisega ja valimiste paroodiaga. Lääne kremloloogid on leidnud sellele küsimusele ka vastuse, mainides, et rahva massiliselt valimiskastide juurde viimisega ja enne seda toimuva valimispropaganda tahetakse rahvast üles kütta kommunistliku ühiskonna ülesehitamiseks, anda kindlustust partei juhtkonnale, et partei masinavõrk töötab sujuvalt ja õlitatult ning näidata välismaailmale, et N. Liidu rahvas moodustab partei ja valitsuse taga ühtse ja tugeva terviku.

Vene rahvast, kes oma ajaloo kestel kunagi demokraatlikku riigikorda pole nautinud, on võibolla võimalik selliste krobeliste propagandavõtetega petta, kuid Eestis ja teiste allaheidetud rahvaste juures teevad kommunistid endid sellise hääletamisega naeruväärseteks ja inimesed on sunnitud seda lollust kaasa tegema ainult terrorisüsteemi survel.

*

Kanada parlamendis Ottawas tekkis 28. veebruaril ja 1. märtsil huvitav mõttevahetus Helsingi kokkulepete ja nende rakendamise revideerimise kohta Belgradis peetud konverentsil. Küsimuse ülestõstjaks oli värske parlamendiliige ukraina päritoluga Yuri Shymko (konservatiiv — Toronto Parkdale) ning vastuste andjaiks olid välisminister D. Jamieson ja tema sekretär parlamendis Louis Duclos.

Yuri Shymko küsimus oli lihtne, kuid raudeesriide taha painutatud endistele vabadele rahvastele väga oluline: Kas on tõsi, et Kanada valitsus andis Belgradis viibinud Kanada delegatsiooni juhile instruktsioone, mille kohaselt kanadalased ei tohi avalikult protesteerida N. Liidus tegutsevate Helsingi kokkulepete rakendamise eest võitlejate arreteerimise pärast ja peaksid vältima nende riikide nimede nimetamisest, kes on rikkunud Helsingi kokkuleppeid?

(Järg lk. 3)

VALVEARST NÄDALALÕPUL

17. ja 18. märtsil dr. H. Tari, tel. 922-3824.

24. ja 25. märtsil dr. J. Marley, tel. 921-7777.

Vanemgaidide Mehhiko kohvik

Toronto Põhjala Tütarde Vanemgaidide organiseerimisel korraldati Eesti Majas Piret Komi ja Mai Neali eestvõttel Mehhiko kohvik. Abilisteks olid Silvia Birk, Silvia Terts, Tiiu Vaikla ja kogu vanemgaidide pere, tagades gaididele majanduslikult õnnestuva ürituse.

Kohvikus pakuti Mehhikole omaseid toite, nagu taco (praetud ubadega liha), chili (tugevasti pipardatud), oad tortilla helvetega, tortilla helbed piprakastmega, mitmesuguseid kooke ja jooke. See eksootilise ilmega toidulaud pakkus paljudele külalistele enneolematut ja tundmatut, viies sööjad kuumale lõuna päikese maale.

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M6S 1W4
Sissekäik: Madison Avenue — Spadina jaam

Tartu Instituut
ergutab ja abistab eestiainelist uurimis- ja õppetööd
Tartu Instituut palub Teie majanduslikku toetust ja testamendis meenutamist arhiivmaterjale raamatuid
Informatsioon: Dr. E. Aruja tel. (416) 447-8958

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

Välisminister Jamieson vastas *28. veebruaril tõrjuvalt,* et ta on lubanud Shymkole anda hiljem selle kohta lähema seletuse. Yuri Shymko võttis küsimuse kohta pikemalt sõna 1. märtsil kritiseerides Kanada valitsuse hoiakut Belgradis ning kinnitades, et Kanada valitsusel on moraalne vastutus nende raudeesriidetaguste inimeste ees, kes ausalt uskusid, et Helsingis allakirjutatud kokkulepped rakendatakse ja neid respekteeritakse. Yuri Shymko apelleeris parlamendi ja valitsuse poole, et Kanada peaks muutma oma senist hoiakut.

Pikema vastuse Yuri Shymkole andis välisministri parlamendi sekretär Louis Duclos, kes selgitas lähemalt milliseid instruktsioone anti Kanada delegatsioonile enne Belgradi sõitu. Duclose sõnavõtust selgus, et delegatsioonilt ei nõutud seda, et ta peaks vältima nende isikute nimede nimetamist, kes kannatasid N. Liidus Helsingi kokkulepete rakendamise nõudmise eest. Delegatsioonile tehti aga ülesandeks ajada oma asju tasa ja targu ning erapooletult, mis võimaldaks läbirääkimiste käigus hoidmist ilma kokkupõrgeteta. Duclos pidas vajalikuks lisada, et seniste kogemuste põhjal annab diskreetne käitumine sellistel läbirääkimistel paremaid tulemusi kui jõulised avaldused

Yuri Shymko sõnavõtt ja arupärimine näitavad, et Ottawa parlamendis sünnib sageli päris huvitavaid asju, millest Kanada ajakirjandus vaikides ja ignoreeriva hoiakuga mööda sammub. Louis Duclose vastusest Yuri Shymkole võib järeldada, et Kanada delegatsioon ajas Belgradis põhiliselt samasugust „valkiva diplomaatia" poliitikat, mida ta on kasutanud ka Kanadas venelastega suhtlemisel.

Belgradi konverents näitas kahjuks, et selline taktika ei anna venelastega asju arutades positiivseid tulemusi ja vahest tuleb loobuda ka ümber nurga rääkimisest ja kirjeldada olukorda nii nagu see tegelikult on. Loodame, et seda tehakse eeloleval Madriidi konverentsil kus samad küsimused arutusele tulevad kuigi valitsus kavatseb Duclose sõnade kohaselt ka Madriidis jatkata samasugust varjude tagaajamise poliitikat.

AMI

Eesti vana kannel moodsas kuues

Eneri Taul kujundab laulupeo visuaalset osa

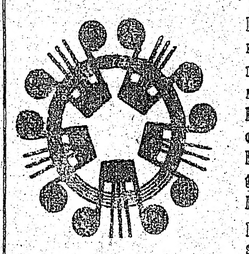

Vasakul näete 1979. aasta mais Torontos toimuva Põhja-Ameerika eestlaste üldlaulupeo embleemi. See on sõõrikujuline vana eesti kandlemotiiv tänapäevases kujunduses. Sama motiiv tuleb ka kasutusele laulupeo rinnamärkidel. Selle on kujundanud arhitekt Eneri Taul, kes töötab peadisainerina ühes hästituntud Toronto arhitektifirmas. Eneri Taul ise on Toronto eestlasile samuti hästi tuntud, ta on kujundanud mitmeid kirjapäid ja embleeme eesti organisatsioonidele, tema kavandi järele valmistati Vana Andrese kiriku uus altar, ta on illustreerinud „Vaba Eestlase" mitmeid jõulunumbreid ja tema õhuline joon on äratuntav Vana Andrese õpetaja igaaastastelt jõulukirjadelt. Kui eelmisel aastal „Karavan" pühitses oma kümnendat aastapäeva ja eesti paviljon sai esimese auhinna oma etnograafilise näituse eest, siis pärines seal esitatud eesti muinasjuttude idee Eneri Taulilt.

„Teie kavandate laulupeo visuaalse tagafooni Varsity staadionil, missugune see oleks?" esitan talle küsimuse.

„Kavand on paberil ja peas ammugi valmis. Laululava tagafoon, s.t. kooride seljatagune staadionil on täis igasuguseid trosse ja struktuure, me kavatseme need ära katta. Ma ütlen meie, sest see on suur töö, ideekavand on minult, aga tegelikeks läbiviijaiks on mul kaks väga head abilist, Silvia Kaur ja Viivi Tork, mõlemad Ryersoni sisedekoratsiooniklassi viimase kursuse õpilased.

Üldmulje oleks nii, et publikule paistab nagu ripuksid õhus sajad muusikalised sümbolid — noodid, kandled, noodivõtmed, kõik läbisegi mitmes variatsioonis."

„Kuidas te nad õhku rippuma saate?"

„Võib-olla ma räägin nüüd liiga palju ja võtan üllatuse momendi sellega ära. Me kasutame õhulist plastmaterjali (styrofoam), see on väga sobiv, ta on kerge ja kuna seda müüakse neli-korda-neli siis pole seda järelikult vaja enam lõigata. Ah kuidas me nad õhku rippuma paneme? See muidugi on suur saladus . . . aga nagu suured asjad ikka, tegelikult väga lihtne. Kalamehed näiteks kasutavad läbipaistvat õngenööri, seda on lihtne staadioni raudtalade ja trosside külge kinnitada, ma mõtlen kui me seda mõtleme kasutada. Kõik need muusikalised sümbolid on läbi viidud supergraafika stiilis.

Aga enam ma midagi ei ütle, mõne väikese asja jätan esialgu enda teada, nagu näiteks selle kuidas me oma sümbolid plastmaterjalile üle kanname."

Eneri Taulil on kolm last, ta elukutse viib teda tihti Torontost eemale Kaliforniasse, Texasesse ja Arizonasse. Firmal, kus Eneri Taul töötab, on praegu käsil suur projekt Arizonas, kondomiiniumkuurordi ehitamine ja Eneri Tauli kavandada on 600-toaline hotell, selle planeerimine ja esitamine ja kogu väline disain. Peale selle on ta EKN-u juhatuseliige, äsja alles oli ta Vabariigi aktusel teadustaja, käis Parlamendimäel Ottawas kolme balti rahva traditsioonilisel vastuvõtul ja seega on päris loomulik kui ma küsin:

„Kuidas te jõuate?"

„Ma olen kole kerge lubama ja kui ma juba midagi teha olen lubanud, siis pean sõna pidama. Vahest jääb nagu väheke ajast puudu.

Aga teate, mina ei ole koosolekutel käija, kui vaja on, lähen ja esitan kiiresti oma osa ära, see on kõik.

See on suur aja kokkuhoid. Mulle endale ei tundu mu kõrvaltööd nii väga tähtsatena, üks plakat siia, teine sinna. Ideid võin ma küll haududa mitu kuud, aga kui ma kord maha istun, s.t. kui idee käes on, siis läheb kõik iseenesest, just nagu voolab ja kõik on lihtne ja ääretult kerge", ütleb Eneri Taul.

Mina muidugi usun teda, sest ma tean, et andekal inimesel ei ole raskusi oma ande rakendamisega kui sellega kaasub kohusetunne ja töörõõm.

V.V.

Tegelasi Montrealis toimunud Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel. Vasakult: aktusekõneleja Maido Kari, teadustaja H. Vaus, deklamaator A. Vaus ja deklamaator L. Lesta. Foto: E. Sügise

Paljud ei ole täitnud oma ülesandeid

Väljavõte Maido Kari kõnest E.V. aastapäeval Montrealis

Montrealis toimunud Eesti Vabariigi 61. aastapäeva aktusel oli aktusekõnelejaks Maido Kari Ühendriikide pealinnast Washingtonist, kes on koha peal üldiselt tuntud avaliku elu tegelane ning kandis oma õlgadel möödunud aastal ka Ühendatud Balti-Ameerika komitee esimehe ülesandeid. Kõneleja puudutas muude küsimuse hulgas ka meie omavahelisi vahekordi, mainides järgmist:

Vaadeldes meie vabadusvõitlust jääb tihti mulje, et see on meil omavaheliseks kõne- ja tüliallikaks ja -aineks, millega väljaspool suurt ei saavuta. Ausad ja head inimesed esitavad vaateid, mis tihti on konfliktis teiste ausate ja heade inimeste mõtetega. Tihti kangekaelsus ei luba ei ühel ega teisel alla anda või kuldset keskteed otsida. Tihti meie omavahelised jagelemised on veeks vene veskile. Olgu selleks küsimuseks sugulasele paki saatmine, isamaa külastamine, sealt siia tulnud kaaseestlaste vastuvõtmine või eelseisev Riikliku Akadeemilise Meeskoori kontsertreis Ameerikasse. Need on kõik juhud ja eriti on seda viimane, mida peame oma vabadusvõitluse hüvanguks edukalt kasutama. Omavaheline tütlitsemine seda ei tee. Leian, et „Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides" positsioon selles küsimuses on õige.

Meie ei toeta seda aktsiooni rahaliselt ja meil pole õigust ega võimu seda takistada või kaasmaalastele keelata kontserdist osavõttu.

Varematel sarnastel keeldudel pole olnud mingit positiivset tagajärge meie ühiskonnale ei siin ega Eestis.

Võiks öelda, et oma välis- ehk vabadusvõitluses oleme kui rahvas olnud keskmiselt aktiivsed, kus paljud ei ole täitnud oma ülesandeid kui eestlased välismaal. Paljud kas mugavuse, kartuse või mõnel muul põhjusel on eemale jäänud meie pilhast sõjast.

Eesti vabadusvõitlus nõuab iga eestlase aktiivset osavõttu kas isikliku panusega või teiste tegevuse toetamisega.

Kui vaatame toetussummat mida rahvas selleks annab, siis võime öelda, et see on häbiväärselt väike. Meie keskorganisatsioonide kohustuseks on rahvast rohkem informeerida, näidata kus nad saavad aidata ja kuidas. Samal ajal on rahval kohustuseks oma mõtteid avaldada, uusi ideesid üles tõsta ja näidata võimalust kuidas saaks neid rakendada ühiseks vaenlase vastu võitlemiseks.

Võiks mainida, et ERKÜ möödunud aastal tõstis oma eelarvet $11.000 võrra mis oli ennekuulmata samm. Samal ajal ta näitas aga, milleks see summa oli tarvilik. Eestlaskond Ameerikas reageeris positiivselt ja meie ületasime oma eelarve. Vaadates kohustusi, mis vaba maailma eestlaskonnal ees seisavad, siis senised toetused peavad mitmekordistuma ning eestlaskond muutuma senisest aktiivsemaks kui me tahame neid kohustusi täita. Elame kiiretempolises maailmas, kus vana taktika ja meetodid alati ei tööta. Siin ei tööta ka ainult nooruslik entusiasm, huiljulgus ja läbimõeldamatud ideed. Kaine peaga arutamine, pidades sealjuures meeles soovitud eesmärki ja kuidas seda praktiliselt saavutada, annab rohkem tulemusi kui omaks võetud idee läbirajumine.

Koondame ridu, leiame senisest suuremaid võimalusi kanada ja ameerika eestlaskonna koostööks ja laiendame seda üle kogu maailma.

Meie ei ole mitte kanada eestlased, ameerika eestlased või rootsi eestlased — me oleme eestlased. Samuti tuleb laiemale alusele viia maade balti komiteede tööd sest meie probleemid on samad ja otsime sama lahendust — vabadust ja iseseisvust balti riikidele. Kas oleme oma ülesande kõrgusel?

KAI KÄÄRID
MAALID MÜÜGIL suures valikus. Helistage ette 225-5595.
390 Princess Ave., Willowdale

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3V7
Tel. 745-4622

Aktiivne tegevus Calgarys

CALGARY (VE) — Calgary eesti ja läti seltsid on asutanud noorte huviringi. Esimene koosviibimine toimus 9. veebruaril kus arutati küsimusi kuidas võiks noortes huvi äratada eesti ja läti pagulasühiskondade tegevuse vastu, mis kohustused on noortel selles ühiskonnas tegutsemiseks. Koosviibimisel oli kuus lätlast ja kuus eestlast, vanuse poolest peamiselt 20-ndates aastates. Huvi oli suur ja otsustati sarnaseid kokkutulekuid jatkata.

Järgmine selline õhtu toimub kevadel.

Laupäeval, 10. veebruaril toimus Jubilee Auditoriumis rahvusvaheline Food Fair, mida on korraldanud juba 25 aastat Calgary Citizenship Council. Kohalik Eesti Selts võttis sellest osa esimesed 17 aastat, kuid siis tekkis pikem vaheaeg. Käesoleval aastal müüsid rahvariietes eestlannad käsitöödega kaunistatud laua ääres kodutehtud pohlamarja (cranberry) mahla, pirukaid, mulgi korpe, kringleid, vastlakukleid, torte ning kooke, teenides kena summa seltsi kassale. Kõik toidud olid annetatud Calgary lahkete perenaiste poolt.

Publikut oli päeva jooksul üle 2000 ning osavõtjaid umbes 20 rahvust,

mõni isegi kahe lauaga, üks külma- ning teine sooja toitudega.

Kõrvalsaalis, kus korraldati rahvatantsijate ja laulukooride etendusi, jagas aukülaline Alberta kultuuriminister Horst Schmidt osavõtutunnistusi Food Fair 25 a. juubeli puhul. Eestlaste tunnistuse võttis vastu tänavuse eesti laua korraldaja Helgi Leesment.

Laupäeval, 24. veebruaril toimus Calgary Mont Royal College Rathskeller saalis Eesti Vabariigi aastapäeva aktus ning pidu Calgary Eesti Seltsi korraldusel. Ettekanded olid Karil Wold'ilt ja noortelt kanada võimlejatelt kohalikust Altadore Gymnastics klubist.

Tervitusi andsid edasi läti ning leedu esindajad.

Teadustaja oli seltsi esimees P. Leesment. Tants kestis öösel kella üheni.

Ka austati kauaaegset Calgary Eesti Seltsi juhatuse liiget Inge Zach'i, kes on 30 aastat energiliselt kaasa löönud igale seltsi üritusele. Kuna pr. Zach puudus haiguse tõttu, kirjutasid kõik aktusel olijad alla õnne- ning tervisesoovi kaardile, mis hiljem temale saadeti koos lilledega.

Viiekümne osavõtja hulgas aktusel oli suur hulk mitte-eestlastest külalisi. Calgary eestlaste koguarv on umbes 65 isikut.

„Rahvuslik pühapäev" San Franciscos

Kuna San Francisco rahvusgrupil puudub Oma Kodu, siis on viimase kümne aasta jooksul väljakujunenud tava — Eesti Kooli ruumide asukoht määrab n.n. seltsimaja koha. Möödunud aastal oli ja ka sel aastal on San Francisco ümbruskonna eestlaste „varjupaigaks" enamasti igal teisel pühapäeval Hope Lutheran Church San Mateos, 24-nda Ave.-ja Alameda de las Pulgase nurgal. Koolipäevadel peavad seal teised organisatsioonid oma koosolekuid, tullakse kokku sõpradega kohtumiseks jne.

25. märtsi koolipäevale on kuhjunud erakordselt palju üritusi, mispärast seda päeva võib liialdamata nimetada rahvuslikuks pühapäevaks.

Pärast koolitunde kl 2 p.l. on jumalateenistus, kus jutlustab abipraost Karl Lipping. Jumalateenistust kaunistavad solistid. Kl. 3 p.l. toimub S.F.E.S. peakoosolek. Arutusele ulevad uued tegevussuunad ja uue juhatuse valimine. Nagu kuuleme kandideerib seltsi esimehe kohale mitu inimest, mis teeb koosoleku ajakohasemaks ja huvitavamaks möödunud aastatega võrreldes. Varem tuli juhi isikut tikutulega otsida.

Kl. 4 p.l. on kavas ERKÜ filmiõhtu. Eesti Rahvuskomitee peavolinik Põhja-Kalifornias mag. Heino Jõgis näitab Kanada TV filmi „ESTO-72" ja räägib Eesti Rahvuskomitee tegevusest. Huvi mainitud filmi vastu on kohapeal äärmiselt suur, kuigi vahepeal on möödunud seitse aastat Kanadas toimunud eestlaste suurkokkutulekust.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$32.—	$35.—
Poolaastas	$18.—	$19.—
Veerandaastas	$ 9.50	$10.50

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$53.—	$58.—
Poolaastas	$28.—	$30.—
Veerandaastas	$15.—	$16.50

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $69,—, poolaastas $34.50, veerandaastas $18.—

Aadressi muudatus 40 centi. Üksiknumbri hind 40 senti.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „....." ..... 197..... Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

.....

.....

RASKE ÕNNETUSE TAGAJÄRJEL LAHKUS MEIE ARMAS ISA JA VEND

metallurg-ins. ERNST LEOPOLD OLVING

Sündinud 20. 8. 1899 Amblas, Eestis
Surnud 7. 3. 1979 Seattles, USA

Mälestavad vaikses leinas

poeg GERHARD perega
vend WERNER perega
vend AXEL abikaasaga

ARMAST KOOLIVILISTLAST

LEIDA MADISSON'i

mälestavad kurbuses

EESTI NOORSOO KASVATUSE SELTSI
GÜMNAASIUMI VILISTLASED

OOTAMATULT SURI ARMAS

LEIDA MADISSON

Sündinud 14. jaanuaril 1904
Surnud 7. märtsil 1979

Mõtleme temale vaikses leinas

õetütar VIRVE VÕHNI-OTSA perekonnaga
ja TÄDI RUUS

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

723 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)

Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

August E. Pensa surnud

15. veebruaril suri Long Islandil vabadussõjalane ja filatelist August E. Pensa, kes möödunud septembrikuul pühitses oma 80. aasta sünnipäeva, olles siis veel hea tervise juures, jagades oma mälestusi ning elukogemusi koosolijatega.

A. E. Pensa sündis Käreveres, Tartumaal 25. sept. 1898. Käis Tartus koolis ja asus elama Peterburisse, kus revolutsiooni lähenedes tuli Tartu tagasi. Kui algas Eesti Vabadusõda, astus ta Sakala Partisanide Pataljoni, jäädes pärast sõda üksuses edasi teenima kaadriallohvitserina. Põgenedes Saksamaale oli ta tegev Balti Filatelistide Seltsi asutamisel ja filateelia näituste korraldamisel. 1949. a. emigreerus ta perekonnaga Ameerika Ühendriikidesse, kus ta New Yorgis organiseeris koos teiste filatelistidega Eesti Filatelistide Seltsi, kus ta esimehena töötas 13 aastat ja andis kümme aastat välja ka esimest eesti filatelistlikku ajakirja „Eesti Filatelist". Talle oli südameasjaks filateelia kaudu Eesti tutvustamine. Ta oli agar filateelia küsimusi sõnas ja kirjas kirjeldama ja selgitama, olles agaraks kaastööliseks mitme eesti ajalehe, teiste hulgas ka „Vaba Eestlase" juures, saates siia veel möödunud sügisel oma viimaseid kirjutusi.

Hõõguvad söed kaante vahel

Aleksander Hinno: „Vaimulikud laulud". Trükitud 1978. a. lõpul New York'is. 157 lehekülge, autori pildiga ja kirjastusel. Pühendatud Vabale Eesti Rahvakirikule.

USA I praostkonna praost ja EELK New Yorgi Pauluse koguduse õpetaja A. Hinno avaldas trükis möödunud jõuludeks oma luuletuskogu. Need on vaimulikud laulud ja nende tekkimist kirjeldab juba esimene laul:

„Üks seeraveid, see mulle käsu tõi,
Mu huuli puudutas ta süte leek."

Taevane käskjalg annab käsu ja puudutab nagu prohvet Jesajal huuli tulise söega. Mine ja kuuluta. Hinno täidab selle käsu. Ta ei vala vett ega jäta söed suitsema. Ennem ta õhutab leeki. Ta luule on värske, hea rütmiga, riim selge ja mõte sirge. Ta ei häbene Issandat.

Enamus neid laule on mõeldud kogudustele, kirikutes ja kogunemistel laulmiseks. Neile on antud kaasa koraali viisid, ainult 4 on ilma. Laulud on rõhuvas enamuses personaalsed. Mina-sina-meie vormis. On koguni nii isiklikke laule, kus surnu jutustab oma teed ajalikust elust igavikku (lhk. 129). Loed seda respektiga, laulda siiski ei oskaks. Sellevastu 134 on hingestatult lauldav, kus surnul luba on antud sammuda elusse väes ja julguses.

Laule usust ja lohutusest on 18, kannatusest 12 ja palvest 12. Isamaale pühendatud 11 laulu saavad lisa noorte, emadepäeva, laulatuse, lipu pühitsemise, kog. aastapäeva ja isegi palvelauludest, mis isamaalisest vaimust kantud. Seega isamaa laulude grupp on arvukam teiste seas. Nendes lauludes autor küsib: „Kas tõde, õiglus, puhtus armastus ei tohi olla meie (s.o. Eesti) pärandus?" Ja vastab veendumusega, et kui rahvas ennast tahab Jumala ette alandada — siis jah. Leheküljel 130 ta tunnistab mehiselt usku:

„Nüüd ainult tänu Sulle anda,
Ma tahan oma südamest.
Et oma armus võtsid kanda
Ning surid ristil minu eest,
Kust tuli mulle lepitus,
Sai osaks pääste, lunastus."

Luuletaja omapära on, et tal pole Ülestõusmise, Nelipühi ega Sakramendi juubeldamise laule. Pagulusajal on vabas maailmas asuvatest eesti pastoritest kolm andnud välja vaimulike laulude kogu. Abel, Kiviste ja nüüd Hinno. Ühine joon kõigil on mainitud laulude puudus. Kuna Ülestõusmise püha on suurim Ristiusu püha, on ainuke kõigi maailma uskude seas, kelle algataja tapeti ja kes tõusis surnust üllesse ellu tagasi. Siis ootaks hõiskavat rõõmu, juubeldavat halleluujat ja süttitavat sära ka emakeele lauludelt. Hinnol on üks Abelil ka üksainus. Peame leppima sellega.

On vist küll eestlase iseloomu raskepärasus ja tema masendav ajalugu seda tinginud, sest kurbuses A. Hinno oskab väga sügavalt haarata. Näiteks:

„Taluta mind risti alla
Oma püha käega
Ja mu südamesse kalla
Usujõudu väega."

Ühes erakirjas on autor maininud, et „mulle on südamelähedane avaldada omi tõekspidamisi värssides, et neid kogudusega jagada". Seda on A. Hinno teinud hästi. Tema laulud on hõõguvad söed valgete kaante vahel, millede jutt on selge ja siiras. Soovitan seda raamatut igale oma koguduse kirjanduslaualt omandada. Neid laule lugedes raamat annab sügava usulise tunnetuse.

KARL RAUDSEPP

Lõuna-Florida eestlaste elav seltskondlik tegevus

Eestlaste arvu pidev kasvamine Lõuna-Floridas on siin kutsunud esile suuri muudatusi organisatsioonide ja seltskondliku töö alal. Kui ainult mõningad aastad tagasi piisas väikesest E. Majast Miami lääne servas, et rahuldada siinsete eestlaste seltskondlikke vajadusi, siis on nüüd see maja liiga väikeseks ja eestlaste elamispiirkonnast kõrvale jäänud. Oli vajalik viia rahvuslikku tööd laiemale alusele, tuli muretseda keskselt asuvad ja avaramad ruumid, tuli organiseerida kogu L.-Florida eestlaskonda hõlmav ja tsentraalselt asuv L.F. Eestlaste Koondis ja Eesti Kirik. Koondise juhatuse esimeheks valiti Harald Hinno ja kiriku nõukogu esimeheks Erik Maldur. 15. aprillil toimub koguduse nõukogu ametisseõnnistamine piiskop Karl Raudsepp'a poolt.

Nii hästi noor Eesti Kirik kui ka Eestlaste Koondis on näidanud energiat, visadust ja saavutusi senises tegevuses ja jääb üle ainult soovida jätkuvat indu, jõudu ja edu rahvuslikus töös.

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

KIRIKUD

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8 tel. 483-4103

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 18. märtsil kell 11 hommikul. Laulusolist Elna Libe.

Piiblitund kell 10 hommikul. Pühapäevakool kell 11 hommikul. Leerieelsed kell 11 hommikul. Jumalateenistusele järgneb täiskogu koosolek kiriku suures saalis.

Palveteenistus kolmapäeval, 21. märtsil kell 7 õhtul. Teenib Kersti Pinna.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 25. märtsil kell 11 hommikul. Laulusolist Lydia Kööp.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kella 6—8 õhtul. Tel. 483-5847, 483-4103.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Luteri kirik, (Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2. Tel. 483-2478.

Pühap., 18. märtsil kell 5 p.l. JUMALATEENISTUS ja pühapäevakool. Järgneb koosviibimine kohvilauas, kõneleb dr. O. Träss.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on teisipäeviti kell 6—7.30 õpetaja kodus. Muul ajal kokkuleppel.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
R. R. 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühap., 18. märtsil kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab preester E. Lepik. Laulab koguduse laulukoor hr. G. Raagi juhatusel.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave. Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3—3.30 p. l. WHLD 1270 kc.

Pühap., 18. märtsil kell 10.15 homm. PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõneleb külalisena Vancouverist dr. A. Proos, solist A. Kaups.

Kell 6 õ. segakoor esitab vanu vaimulikke laule, kõneleb dr. A. Proos.

Teisip., 20. märtsil kell 7.30 õ. KUULUTUSKOOSOLEK, kõneleb dr. A. Proos.

Laup., 24. märtsil kell 7.30 õ. EVANGEELIUMINÄDALA algus, kõneleb pastor Freddy Göstestam Rootsist, segakoor.

HAMILTONIS pühap., 18. märtsil kell 3 p.l. YMCA saalis PIIBLIÕPETUS, K. Raid, vaimulik muusika.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
Toronto, Ont. M6G 3K6
17 Frank Cresc.
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Pühapäeval, 18. märtsil KONTSERT-JUMALATEENISTUS kell 11 homm. Kaastegevad sopran Eva Wilson ja prof. Karl Otto Märtson. Täielik eeskava ilmus eelmises lehes.

Pühapäeval, 25. märtsil JUMALATEENISTUS kell 4 p.l. Jumalateenistusele eelneb piiblitund algusega kell 3 p.l. Koguduse esimees Albert Roost käsitleb apostel Pauluse kirja roomlastele.

Jumalateenistusel toimub „Kalevi" skautlipkonna tööotuste andmine.

Õpetaja kõnetunnid teisip. ja neljap. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaajaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich,
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853.
kantseleis, telefon 921-9417.

JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 18. märtsil kell 3 p.l. Jumalateenistusele järgneb koguduse basaar kiriku saalis. Einelaud.

16. märtsil pühitsevad Modestos, Kalifornias kuldpulmapäeva Nikolai ja Marta Helene Nyländer, viimane neiuna Erik. Nende laulatus toimus 1929. a. Tallinnas Jaani kirikus õp. Tähevälí poolt.

Nikolai Nyländer omas Tallinnas Eesti Vabariigi ajal suurima fotostuudio. Asunud sõjakeerises Saksamaale töötas edasi fotoäri omanikuna ja tunnustatud fotokunstnikuna. Teda on austatud rahvusvahelistel fotovõistlustel 8 kuld-, 9 hõbe- ja 16 pronksmedaliga. Ka Ameerikas asukohaga Modesto on ta saavutanud nimeka koha elukutselise fotomehena. Ta on korduvalt oma töid esitanud Lääneranniku Eesti Päevade raames toimunud kunstinäitustel ja korraldanud ise oma tööde näitusi eestlastele.

Nylanderitel on kaks poega, mõlemad sündinud Tallinnas. Sven omab hästimineva fotostuudio Hawthorn'is, Lõuna-Kalifornias. Poeg Lennart töötab Palo Altos elektroonika insenerina. Kuldpulma paaril on 9 lapselast ja 1 lapselapselaps.

Suur, edasijõunud ja õnnelik perekond koguneb pühapäeval, 18. märtsil Howard Restorani Modestos, et jagada oma elurõõmu arvukate sõprade ringis, kes tulevad kohale nii lähedalt kui ka kaugelt.

VEEL ON VÕIMALUS REGISTREERIDA EESTLASTE PIIBLIMAADE TURISMIREISILE, 18 päeva Iisraelis ja 4 päeva Roomas ja Florences, 12. maist kuni 2. juunini 1979 a.

Reisikavas üle 120 ajaloolise paiga külastuse Pühal Maal, kaasa arvatud Punase- ja Surnumere äärsed alad. Jeruusalem, Betlehem, Jeeriko, Naatsaret ja imeilus Galilea ümbrus. Mitmed sajad eestlased on möödunud aastatel reisinud pastor H. Rüdmiku juhatusel ja see on jäänud neile unustamatuks elamuseks. Selgitused eesti keeles. Väljalend: New York — Toronto — Montreal.

NÜÜD VÕIB KA TEIE ELUAEGNE IGATSUS TÄITUDA!

Informatsiooniks palume kirjutada: EVANGELICAL BIBLE LANDS TOURS, c/o Rev. H. Rüdmik, 783 Arton Lane, Port St. Lucie, Florida 33452, USA. Saadame teile täieliku reisikava.

Kanada valimised juunis?

OTTAWA — Kanada peaminister Trudeau vihjas Ottawas toimunud pressikonverentsil ajakirjanikele, et 18. juuni on tõenäoliselt heaks tähtpäevaks üldvalimisteks. Ta väitis, et ta ei taha valimisi pärast seda tähtaega korraldada, kuna tema volituste aeg lõpeb ning hilisemad valimised võivad kaasa tuua poliitilisi tagajärgi. Viimane ringküsimus valijate hulgas kinnitas, et oma valiku teinud hääletajatest annavad liberaalidele oma hääled 39 protsenti, konservatiividele 38 protsenti ja NDP-le 19 protsenti. Kui peaministrilt küsiti, millised on liberaalide väljavaated valimistele, siis vastas ta, et „meie võime võita ja võime ka kaotada".

TEADAANNE NARVAKATELE JA JÕESUULASTELE. — Kogume 24. märtsil kell 4—6 p.l. Copenhagen restorani, 101 Bloor St. W. sõbralikuks jutuajamiseks ja kohvijoomiseks. — Informatsiooniks helistada 698-1402 ja 769-1696.

KORTERI
leiab üksik naine kuni 72 a. vanuses üksiku mehe juures. Kirjutada slt. „Üksik"

E.V. jumalateenistus Vancouveris

VANCOUVER (VE) — Eesti Vabariigi väljakuulutamise 61. aastapäeva tähistamine algas Vancouveris kohalike eesti koguduste ja vaimulike ühise jumalateenistusega kohalikus luteri kirikus.

Jumalateenistusel teenisid koos eesti ortodoksi koguduse preester dr. Eugen Ruus, kes pidas päevakohase eestpalve; „Kodukiriku" jutlustaja Walter Jaager, kes luges piiblisõnu; luteri kog. õpetaja Thomas Vaga, kellelt oli jutlus, kuna palve pidas ühendatud kog. jutlustaja dr. Artur Proos. Orelil esines Tarmo Viitre. Beethoveni „Palve" laulis Vancouveri Eesti Segakoor Helmi Tutti taktikepi all, kuna koori tavaline juhataja dr. E. Ruus oma preestrikohuseid täitis.

Õpet. Vaga oli valinud oma jutluse aluseks kirjakoha Matteuse evangeeliumist, milles Jeesus käsib anda keisrile, mis keisrile kuulub ja Jumalale, mis Jumalale kuulub.

Õpet. Vaga analüüsides seda kirjakohta, leidis, et see käib eriti eestlaste kohta meie kodumaal. Jeesus ei käsi mitte alistuda keisrile, vaid anda temale, mis talle kuulub.

Meie kodumaa on võõra võimu, võõra keisri all, täpselt samuti kui oli Iisrael Jeesuse ajal. Keisrile kuulus raha, tema pilt ja kujud, tema sõjavägi, tema maavalitseja ja kohalikud kaasajooksikud. Jeesuse käsk ei olnud alistumine võõrale võimule, vaid pigem: võtku keiser kõik, mis temale kuulub — aga jätku Jumalale mis Jumalale kuulub, s.o. iiraeli rahvas ja tema vabadus. See on maksev ka tänapäeval: me anname keisrile, kes meie kodumaa on vallutanud, tagasi kõik selle, mis ta sinna on toonud, mis talle kuulub — s.o. kõik mis on võõras eesti rahvale ja maale.

Harras teenistus lõppes võimsalt kõlava Eesti hümniga.

munud kunstinäitustel
mud ise oma tööde näi-
tele.
itel on kaks poega,
siindinud Tallinnas.
b hästimineva foto-
awthorn'is, Lõuna-Ka-
oeg Lennart töötab Pa-
ektroonika insenerina.
paaril on 9 lapselast
pselaps.
usijõunud ja õnnelik
koguneb pühapäeval.
Howard Restorani
et jagada oma elurõõ-
te sõprade ringis, kes
hale nii lähedalt kui ka

EESTLASTE PIIBLI
elis ja 4 päeva Roo-
1979 a.
Pühal Maal, kaasa
Jeruusalem, Betle-
imbrus. Mitmed sa-
pastor H. Rüdmiku
ks elamuseks. Selgi-
Toronto — Montreal.
US TÄITUDA!
ANGELICAL BIBLE
Arton Lane, Port St.
e täieliku reisikava.

nalateenistus veris

VER (VE) — Eesti Va-
akuulutamise 61. aasta-
stamine algas Vancou-
like eesti koguduste ja
ühise jumalateenistuse-
us luteri kirikus.

enistusel teenisid koos
oksi koguduse preester
Ruus, kes pidas päeva-
stpalve; „Kodukiriku"
Walter Jaager, kes luges
luteri kog. õpetaja Tho-
kellelt oli jutlus, kuna
ühendatud kog. jutlus-
tur Proos. Orelil esines
re. Beethoveni „Palve"
couveri Eesti Segakoor
taktikepi all, kuna koo-
juhataja dr. E. Ruus
rikohuseid täitis.

ga oli valinud oma jut-
ks kirjakoha Matteuse.
mist, milles Jeesus kä-
eisrile, mis keisrile kuu-
nalale, mis Jumalale

ga analüüsides seda kir-
eidis, et see käib eriti
kohta meie kodumaal.
käsi mitte alistuda keis-
anda temale, mis talle

dumaa on võõra võimu,
ri all, täpselt samuti kui
Jeesuse ajal. Keisrile
a, tema pält ja kurjud, te-
gi, tema maavalitseja ja
kaasajooksikud. Jeesuse
nud alistumine võõrale
vaid pigem: võtku keiser
temale kuulub — aga
nalale mis Jumalale kuu-
raeli rahvas ja tema va-
e on maksev ka tänapäe-
nname keisrile, kes meie
on vallutanud, tagasi
mis ta sinna on toonud,
kuulub — s.o. kõik mis
eesti rahvale ja maale.

teenistus lõppes võimsalt
esti hümniga.

Eesti Kunstide Keskuse fotopäev

Eesti Kunstide Keskus on jälle suurema ürituse ees, pühapäeval, 25. märtsil toimub Tartu College'is peaaegu päevase kestvusega fotopäev, mis oma mitmekülgsete väljapanekutega ja tegevusega annab paljudele vaatamiseks ja isegi kaasaosaliseks olemise võimalust.

Suurim on fotonäitus, kus on väljapandud ligi 100 tööd, osa neist must-valged, suurem enamus aga värvifotod. Näitusel esinevad oma töödega Enn Alfred, Einar Heinmaa, Martin Kabal, Mati Kopamees, Peeter Leyden, Martin Maru, Vello Muikma, Jüri Punno, Uno Ramat, Raul Randla, Hillar Randla, Harry Sildva, Aili Suurallik, Karin Vagiste, Urmas Wompa, Naima Aer, Tiit Kõdar ja Heli Ottas.

Esmakordselt tuleb kolmel korral esitamisele R. Randla ja H. Sildva uus etnograafilise sisuga helifilm „Alati meeles".

Teistest väljapanekuist esitab E. Alfred oma värvilisi diapositiive Bali-Indoneesias 1979, E. Heinmaa aga toob diapositiividel esile Eesti Kunstide Keskuse tegevuskroonika. Diapositiivide demonstreerimisele võivad külastajad tuua kaasa viis oma parimat diapositiivi, millele siis asjatundjate poolt antakse konkreetseid hinnanguid. Ühes programmis on U. Wompa diapositivid O. Timmase loomingust, mida ta ise nimetab sünteesiks kunstnikust ja reaalsusest Timmase loomingus.

Muusikalises osas esitab 5-liikmeline eesti kandlemängijate grupp A. Kuusi juhatusel meeleolumuusikat.

Näitusel kuulutatakse välja 1978. a. fotovõistluse tagajärjed ja 1979. a. uue võistluse teemad.

Kuid näituse raames on ka harjutustund, kuidas fotografeerida kaunist eesti neidu. Fotomodelliideks on nõustunud viis rahvarõivais eesti neidu ja fotosektsiooni liikmed annavad seletusi ja juhendeid kuidas neid portreerida. Ainult oma kaamera tuleb kaasa võtta.

*Muidugi on korraldajail näitusega väike tagamõte, et eesti foto*harrastajaid koondada EKK fotosektsiooni juurde. Praegu on sektsioonis 33 liiget, aga arvestades eestlaste suurt fotohuvi, võiks liikmeskond olla palju suurem.

Naima Aer „Camera Canada" toimetajaks

„Camera Canada", väga maitseka kanada fotohuviliste ajakirja uueks toimetajaks on saanud eesti ühiskonnas rohkem puutaldrekute dekoreerijana kui fotograafina tuntud Naima Aer. N. Aer on siiski väga kunstipäraste fotode autor, kelle tööd alles eelmisel kuul olid välja pandud Torontos peetud fotonäitustel.

Tulumaksulehed
VALLY JOHANSON
Tel. 494-3147

ALNA
TORONTOS
Piduülikondade rentimine
Ülikonnad ja püksid tellimisel
437 DANFORTH AVE.
Tel. 463-8104

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 699-5295
Teeme uusi ja parandame vana nii linnas kui ka suvilates

„Sõnasild Kodumaale" puhul oli üheks esinejate grupiks Peetri koguduse Noortekoor „Lootus", kelle juhile Rosemarie Lindaule anti 300-dollariline stipendium. Pildil stipendiaat oma kaunihäälelist koori juhatamas. Foto: Vaba Eestlane

Lääne-Saksamaal paljastati luureorganisatsioon

Kommunistide agent viis tähtsaid NATO saladusi Ida-Saksamaale

BONN — Pärast seda kui NATO sekretär 37-aastane Ursel Lorenzen tähtsate NATO sõjaliste saladustega Ida-Saksamaale põgenes, tegi Lääne-Saksamaa valitsus teatavaks, et ta on paljastanud suurema kommunistide salaluure organisatsiooni. Peaprokuröri andmetel on arreteeritud 11 kahtlusalust, 12 on põgenenud Lääne-Saksamaalt vangistamise karttusel ning 23 kahtlusaluse tegevust uuritakse.

Asjaomastest ringkondadest arvatakse, et Lääne-Saksamaa valitsuse teadaanne on tihedalt seotud NATO sekretäri Ursel Lorenzeni põgenemisega Ida-Saksamaale,

kuna Bonni valitsus tahab näidata, et Lääne-Saksamaa ei ole kommunistlikele spioonidele nii soodsaks tegevusväljaks nagu seda üldiselt arvatakse,

ning et politseivõimud on salakuulajatel pidevalt jälil.

Ursel Lorenzeni tegevus salakuulajana ja tema põgenemine oli NATO ringkondadele Brüsselis rabavaks üllatuseks ja kuuldavasti võttis ta kaasa tähtsaid salajasi dokumente ning praegu käimasolevate NATO manöövrite plaanid, mis Ida-Saksamaal on tembeldatud „sõjaplaanideks".

Ursel Lorenzen oli olnud NATO tegevuses 11 aastat ning töötas inglase Terence Moran'i sekretärina, kes oli NATO nõukogu operatsioonide juhiks. Ta oli ametisse astumisel läbi käinud erakordselt rangest uurimissõelast ja teda peeti usaldusväärseks isikuks.

NATO sekretärina sai Ursel Lorenzen Euroopa oludes kõrge palga — 2400 dollarit kuus — ja elas luksuslikult Brüsseli paremas linnaosas.

Ta oli pärit Hamburgist jõukast perekonnast.

Taevalaotuse värvitoonide temaatika

Endel Ruberg vestleb oma uuest loomingust

MONTREAL (VE) — Möödunud suvel Vancouveris peetud Endel Rubergi kunstinäitusel olid esmakordselt väljapanekute hulgas tema uue teemalised, põhiliselt juba tuntuks saanud külmutustehnikas akvarellid. Ta äratas oma uue koloriidiga tähelepanu ning näitas, et oli avastanud maastikumaalidest kõrgemal oleva taevalaotuse oma värvidega. Neid töid esitati eelmise aasta lõpul juba Hamiltonis, kuid nüüd jõuavad need märtsikuu lõpul ka Torontosse, kus ta senine looming on olnud hinnatud ja armastatud.

Küsides E. Rubergilt, milles erinevad ta uued tööd temaatiliselt eelmistest, peamiselt kuuskedega talvemaastikest, ta seletab, et neis on rohkem valgust, päiksepaistet spirituaalsema esiletoomiseks maa materiaalsuse suhtes. See kahe elemendi suhe olevat uutes töödes kaheksa tihe vastu taevalaotuse kasuks. Talle on inspiratsiooni andnud Marie Underi luuletus „Kojuminek", kus külmuvad sõdurid otse hingestusid vaimseks väeüksuseks.

Ta tahab oma töödeski inimese spirituaalset olevust ühendusse viia taevaga.

Ruberg ütleb, et Torontos pole sellesse teemagruppi kuuluvaid töid enne näitusel esitatud.

Oma senise loominguga on Ruberg Montreali lähedal asuvale Lättemäele andnud teatud müstifikatsiooni, kus ta loodusilminguis on näinud endeid ja sümboolikat. Võiks arvata nagu valmiks ta looming ainult seal. Ta ise seletab siiski, et ta ei maali ainult Lättemäel, vaid käib ka Laurentian ja lähedal asuvais Ühendriikide mägedes. Ta on oma maastikke püüdnud alati looduses teha. Ta ütleb, et kunstnikuna peab ta isegi külmetama, et külmutatud pilti saada, sellega on looja nagu ise saanud osaks loodavast, ehkki see on talle seni põhjustanud 17 operatsiooni.

Kui sellejuures soojavärvilist taevast tuleb värvida, siis peab see soojus olema seespidine.

Väljaspoolset temperatuuri peab ta loomisel soodsaks, kui see on —1 kraad C, kuid oma osa tähendavad ka õhuniiskus ja -liikumine.

Valguse ja päikesega olid seotud kodumaised maastikud. Nüüdseis läheb valgus päikesest suuremaks, arenedes laiemale, nagu lükkaks päike enesest valgust välja. Kuigi pintsil jälgi pole näha, annab see menetlus sulava harmoonilise üleminku vormi. Taevavalguse all on maatik metsade ja puudega, mis sümboliseerib materiaalset. Kuid taevalaotuses on pearöhk. Looja enese lunastavalt vabastav tunnetus on selles, et tunneb ise sama külma kui pintsli all paberile pandud värv. Valgus on vaimne jõud, mida tuleb tunnetada, peab ise läbi elama selle jäätumise protsessi.

Endel Ruberg vaatlemas oma peegelpilti, kuidas teda näeb karikaturist Henn Arvo.

Aastatega on E. Ruberg katsetamise ajast üle saanud ja valitseb nüüd täielikult oma originaalset tehnikat. Muidugi oleneb palju paberist, mida tal on, tänu headele sõpradele, saada sellestki, mida müügil pole olmas.

Uute paberisortide varal ta on saavutanud mitmeid uusi eritoone ja tulemusi. Need on paremad kui tavalised akvarellile omistatavad paberid.

Kuid ta ütleb lisaks, et oluline on ka paberi leotamine vees, kas see on 2 min., 2 tundi, 2 päeva või 2 nädalat. Igaühega saadakse erinev tulemus. Oluline on ka mitu paberit on valmiva töö all, kas seal on puu, metall või rest. Uusim meetod on kasutada tinapaberit, mis annab ilusaid efekte.

Ruberg ei varja oma tööviisi, aga ütleb täienduseks, et selliselt töötada võib ainult kunstnik, kel puuduvad kaks mõistet, aeg ja raha; neile ei tohi kunstitööd tehes hingeski mõtelda. Aega tuleb õigesti kasutada rahvuslikuks tööks ja kunsti arendamiseks.

Montreali Eatoni kunstiosakonnas, kus ta tööd on müügil, on need leidnud hindamist eriti noorte poolt.

Näitus toimub 31. märtsist 2. aprillini Peetri kiriku alumises saalis. Korraldajaks on T.E. Naisselts, üldkoordinaatorks H. Kivilo, kuna A. Kivilo demonstreerib oma filmi „Ruberg".

E. Ruberg seletab, et näitusel on välja pandud 60—80 töö ümber, nende hulgas vähesel määral nahktöid, peamiselt vanemast ajast, kuna uusi pole tehtud. Tal on siiski nahktööde alal kümneks aastaks tellimisi ees ja mõnegi ema pulmadeks tellitud töö võib valmida tütre pulmadeks.

Kui ajal on vähe tähtsust tema kunstitööde valmimisel, siis külmutustehnilised tööd taevavalguse mõistmiseks, materiaalselt kõrgemale tõusmiseks, on osa tema elutõdemusest. Loodetavasti kogeme selle teemagrupi ilu eespoolnimetatud näitusel.

E.V. aastapäev Põhja-Kalifornias

SAN FRANCISCO (VE) — San Francisco Eesti Seltsi korraldusel toimus traditsiooniline E.V. aastapäeva aktus Berkeley ülikoolilinnas, mis asub San Franciscost 20 miili ida pool. Viimastel aastatel on sama kokkutulek toimunud suurlinnast 25 miili lõunas San Mateos. Näib, et rahvale meeldib asukoha muutmine, mis ühel aastal vähendab ühe — teisel aastal teise inimeste grupi sõiduvaeva kokkusaamise punkti. Berkeley Soome Maja oli kogunenud üle 250-ne inimese.

Avasõna ütles S.F.E.S. esimees Leo Keerberg, millele järgnes palveteenistus abipraost Karl Lippingult. Aktuse kõne pidas S.F.E.S. sekretär Peeter Gruner. Viimane rõhutas, et rahvusliku tegevuse huvides ja tulevikule mõeldes meie peaksime oma seisukohti muutma ning rohkem rõhku panema kaksikkeelsusele rahvuslik-seltskondliku tegevuse organiseerimisel. Mõtele praktilist eeskuju andes ta esitas oma kõne teistkordselt inglise keeles.

Tervituste raames ERKÜ esindaja Põhja-Kalifornias Heino Jõgis andis üle Eesti Rahvuskomitee ja selle esimehe Joh. Simonsoni soovid San Francisco piirkonna eestlastele. Vabadussõjast osavõtjaid oli kohal kümmekond, kes said rinda valge lille. Ühtlasi teatati, et me austame ka kõiki teisi, kes võidelnud Eesti kodupinna eest. Püsti tõusis suur arv mehi, kes said tugeva aplausi. S.F.E.S. juhatus 1978/79 tõenäolikult alustas uue traditsiooni selles eestlaste elamispiirkonnas.

Eeskavalises osas S.F. Segakoor Paul Maidre taktikepi all esitas kolm laulu. Aino Gutman'i, Malle Williams'i ja Dimitri Dzjumas'i trio Valfried Gutman'i klaverisaatel esitas S. Mühlmann'i „Minu isa majakene". Aplaus oli tugev. Olgu mainitud, et Dimitri on rahvuselt kreeklane, kuid laulis sulas eesti keeles. Klaverisoolodega esinesid Paul Zawilski ja Karl Gruner. Muusika üliõpilane metsosopran Pamela Veidemann laulis prantsuse keeles kaks ooperi aariat.

Aktusele järgnese koosviibimine rikkaliku külmalauaga, valmistatud eesti perenaiste poolt.

Eesti kunstimuuseumi kogud täienevad

EKK on saanud eelmistele kingitud kunstiteostele järjekordselt lisaks väärtuslikke kinke:

Vello Hubelilt — 1 akvarelljoonis, Peeter Sepalt — 2 maali, E. Valtmanilt (USA) 15 originaal karikatuuri. Kunstimuuseumi kogude suurus ja selle väärtus oleneb iga eestlase panusest.

Tänuga kviteerib EKK eelpool nimetatud kinke ja tänab kinkijaid.

EMIL EERME
kogude korraldaja

● Bostoni Eesti Seltsi peakoosolek toimus 11. veebruaril ja uus juhatus valiti järgmises koosseisus: esimees Sven Roosild, abiesimees Jaak Juhansoo, sekretär Tõnu Hansman, abisekretär Matti Kullam, laekur Vaike Olvet, abilaekur Nils Attemann.

Marie Under

Rootsi Akadeemia uustus Marie Underile

STOKHOLM (EPL) — Rootsi Akadeemia (Svenska Academin) alaline sekretär Lars Gyllensten teatab kirjas hiljuti 95-aasta sünnipäeva tähistanud eesti suurele luuletajatarile Marie Underile, et Akadeemia on otsustanud talle määrata 60.000-kroonise (ca 15.000-dollarise) stipendiumi.

Marie Under viibib Vårbergi pikaravi haiglas. Kuigi ta liikumine on takistatud, on ta endiselt vaimselt ärgas ja talle valmistas Rootsi Akadeemia austuseavaldus suurt rõõmu.

Eesti Vabariigi aastapäev Thunder Bay's

THUNDER BAY (VE) — E.V. 61. aastapäeva tähistamine langes Thunder Bays 3. märtsile — lumerohkele, tuisusele laupäeva õhtule.

Aino Reiljani juhtimisel oli hotelli valge saal kaunistatud rahvusvärvidega ja daamid olid suures enamuses rahvariides. Avasõna ütles E. S. esimees J. Millister. Vabadussõja veteran K. Mitt süütas mälestusküünlad ja ühislauluna, püstiseistes, lauldi: „Mu kodu sulle täna laulan" (R. Reinaru). Sellele järgnes palvus O. Pint'ilt. J. Mertson ja L. Krupp laulsid „Püha, põline ja üllas". K. Lätt pidas ajakohase ja haarava kõne, mis haaras Vabadussõda, käesolevat aega ja tuleviku väljavaateid. E. Koodi ja O. Pint deklameerisid „Üks vana maja" (I. Lember) ja „Jutt" (L. Koiduda). J. Mertsoni ja L. Kruppi heal ettekandel kõlas laul „Tervitus" (K. Türnpu), klaveril S. Põldaas. Aktuse lõppsõna ütles K. Puna. Aktus lõpetati rahvushümniga. Järgnes meeleolurikas koosviibimine.

ivol.

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E 1044

S. BROGOWSKI, O.D.
OPTIK
Tel. 531-4251
412 RONCESVALLES

LINHOLM LIMITED · REALTOR
EESTI KINNISVARA OSTU-MÜÜGI FIRMA
Toronto piirkonnas eestlastele abiks juba aastast 1954. Meie pikaajaline praktika ja sõbralik teenimine on teie huvide parimaks kaitseks. Kokest teenimist hr. Linholm'ilt telefonil 486-7752, õhtuti helistada 489-9932.
PIDEV NÕUDMINE ELUMAJU MÜÜGIKS SAADA!

Hillside Bakery and Delicatessen
2851 LAWRENCE AVENUE E. Tel. 261-2238
(Hillside Plaza, Brimley nurgal)
Omanik Ake Saarinen
Värsked saadused iga päev —
Kõik delikatessid saate meilt
Ari avatud: teisip., kolmap. ja neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4.
Esmasp. suletud.

SPORT

Rootsi eestlased võistlesid lätlastega laskmises

Rootsis korraldas Södertälje Eesti Laskespordi Klubi laskevõistluse lätlastega sõjaväe vintpüssis 300 meetri laskerajal ja püstolist 25 m distantsil. Sõjaväepüssist tulid võitjaks lätlased. 6-liikmelise meeskonna kogutulemus oli 1210 punkti. Parim laskur neist oli Bruno Edermanis, kes saavutas 246 p.

Eestlaste meeskond saavutas 1154 punkti. Parim laskur oli Hans Kenas 214 punktiga. Järgnesid Jan Tükshammel 209, Ants Tükshammel 195, Ago Talvar 194, Valdur Sõber 176 ja Lars Klafas 175 punkti. Lasti kolmest asendist, igast 10 lasku.

Püstolis olid eestlased võidukad. 6-liikmeline meeskond saavutas kokku 1061 punkti lätlaste 966 p. vastu. Eestlastest saavutas Uno Aksberg 188, Valdur Sõber 183, Alar Aksberg 176, Robert Havam 173, Albert Grauen 172 ja Elmar Ainsaar 169 p. Lätlastest oli parem Bruno Edermanis, saavutades 186 punkti. Nende kuues mees saavutas 133 punkti.

28 auhinda ühe aastaga

Edukas võidusõitja mootorrattal on Arvo Prima, kes ühe aasta jooksul on võitnud 28 auhinda. Arvo Prima võistleb 6. võistlusdistrikti piirkonnas (New Jersey-Pennsylvania), selle piirkonna 1000 võistlejast ta oli aasta keskmiselt 13-s ja Englishtown, N.J. võistlusrajal neljasajast võistlejast ta oli aasta keskmiselt 4-s, saavutades ekspert-võistleja astme. Võistlustel ta kasutab „Suzuki 125" mootorratast, käendajaks on Toms Riveri Suzuki kompanii. Raceway News, Raceway Park, Englishtown, N.J. toob tema kohta andmeid ja foto.

Spordiuudiseid kodumaalt

Eesti koolide väravapalliesivõistlustel tuli neljandat korda järjest võitjaks Tallinna 50. keskkooli naiskond. Järgnesid Tapa I ja Tallinna 8. keskkool. Poeglaste I liigas tuli esikohale Tallinna 8. keskkool, kellele järgnesid Tapa I ja Põlva keskkool; teises liigas oli võitjaks Tallinna 16 keskkool.

o

„Kalevi" noorte sisevõistlustel oli parimaks tulemuseks möödunud aasta Eesti meistri Ljubov Stognei kõrgushüpe 1.72. Ta parandas oma isiklikku rekordi 2 sm võrra ja tõusis Eesti kõigi aegade edetabelis 17. kohale. Samal võistlustel hüppas 14-aastane Valeri Bukrejev teivast 3,70. Selleealiste rekord kuulub möödunud aastast Valter Külvetile tagajärjega 3.92. „Kalevi" noorte hulgas on märgatavalt palju vene nimedega sportlasi.

*

Eesti juunioride meistrivõistlustel murdmaasuusatamises Käärikul tuli 20 km distantsil esimeseks Ü. Kivi (Tartu Kalev) 1.08.56; teiseks V. Kihuoja (Tallinn) 1.10.33; kolmandaks V. Kolpakov (Rakvere) 1.10.46. Naiste 10 km distantsil oli esimene E. Laanes (Tartu ülikool) 34.52, 2) H. Piir 35.46, 3) R. Piirimägi 36.08.

*

Põllumajanduslike kõrgkoolide N. Liidu ulatusega tsoonivõistlustel Vitebskis sai Eesti Põllumajandusakadeemia tõstjaist esikoha raskekaallane Tambet Tiits 330 kiloga, tõsted vastavalt 147,5 ja 182,5 kg. Keskkaalus tuli Venda Kraavi 282,5 kg (125 pluss 157,5) teisele kohale; teises poolraskekaalus Tiit Kaimur sai tulemusega 290 kg (130 ja 160) neljanda koha.

o

N. Liidu mitmevõistlusel siseruumis Ordzhonikidzes võistles 200 sportlast. Seitsmevõistluse võitis venelane Viktor Gruzenkin 5744 punktiga, mis on senisest tipptulemusest 224 punkti võrra parem. Eestlane Tõnu Kaukis jäi 5502 punktiga seitsmendale kohale, kaotades kuuendaks jäänule ainult ühe punktiga. Seitsmevõistluse aladeks on 60 m, kaugus, kuulitõuge, kõrgus, tõkkejooks, teivashüpe ja 1000 m jooks.

Spordimärkmikust

Austrias Neusiedlersee järvel toimusid Euroopa meistrivõistlused jääpurjetamises. Eelmiste aastate parimaid, eestlased Endel Vooremaad ja Ain Vildet seiras ebaõnn: esimene oli viies, teine kaheksandal kohal.

o

Vierumäe sisevõistlustel hüppas soomlane Rauli Pudas uue Soome siserekordi teivashüppes tulemusega 5.44. Arvestuste kohaselt vastab see välisvõistlusel 5.60-le. Tulemus on käesoleval talvel kuues parim tagajärg sisevõistlustel.

*

Mujal tehtud tulemustest poolakas Kozakiewicz hüppas varssavis teibaga 5.51. Viktor Masnikov jooksis Minskis 110 m tõkkeid 13,5. Prantslane Philippe Huovin hüppas Pariisis teibaga 5.43. Ilona Slupianek tõukas uue Ida-Saksamaa rekordi kuulis 21.59.

*

New Yorgis peetud sisevõistlusel jooksis iirlane Eamonn Goghlan miilis kõikide aegade teiseks kiirema tagajärje ajaga 3.56,5. Maailmarekord on möödunud aastast keenialase Wilson Waigwa nimel tagajärjega 3.56,2.

Soome püüab relvastust saada

Salapäratsemine õhutõrjerakettide ostu ümber

Soome saab lähemal ajal N. Veneit väikese arvu SA-3 (millest läänes kasutatakse koodinimetust Goa) tüüpi õhutõrjerakette. Need paigutatakse Santahaminasse Helsingisse ja Helsingist põhja poole asuvasse Hyrylässe Lõuna-Soomes.

Goa raketid on ligi seitse meetrit pikad ja nende läbimõõt on 60 sm. Need on tuntud 1973. aasta sõjast Lähis-Idas, kus egiptlased tulistasid nendega alla Iisraeli Phantom-hävitajaid.

Soome ostis sügise alguses N. Liidult Strela-nimelisi õhutõrjerakette, kuid need on Goadest hulga väiksemad ühemehe relvad.

Kui Strela-raketid võivad tulistada lennuki alla 1,5 kilomeetri kõrgusest, siis Goad võivad seda teha kuni 10 kilomeetri kõrgusest.

Goade laskekaugus on 30 kilomeetrit ja neid võib tulistada kuni 15 kilomeetri kõrgusse.

Goad on väga liikuvad, neid võib transporteerida näiteks veoautodel.

Need on mõeldud eeskätt suurte linnade kaitseks. Kui palju Soome neid uusi relvi ostab, on saladus. Nende arvu ei teatata ka hiljem. Kuid see arv ei saa olla eriti suur, kuna seni tellitud raketid on mõeldud ainult väljaõppe jaoks. Ilmne on aga, et kui üksusi on küllaldaselt väljaõpetatud, tellitakse relvi juure.

Helsingi on seni olnud Viini kõrval ainuke pealinn Euroopas, mille kaitseks ei ole muretsetud õhutõrjerakette. Austria ei pea neid nüüdki oma territooriumi väiksuse ja geograafilise asendi tõttu otstarbekohasteks.

Helsingi suhtes on aga soome asjatundjad olnud ühel arvamisel selles, et ka väike arv rakette on parem kui täielik tühimik, mida õhutõrje rajamine vanaaegsetele õhutõrjekahuritele tähendaks.

Soome teine parlamentaarne riigikaitsekomitee konstateeris paar aastat tagasi, et õhutõrje Soomes ulatub ainult kolme kilomeetri kõrgusele ja soovitas muretseda aastail 1977—81 kahte liiki rakette: lähitõrje omi (nagu Strela) ja viie kilomeetri kõrgusele ulatuvaid rakette. Viimaseid Soome siiski ei muretse, vaid tahab nende asemel tõhusamaid Goasid.

Nende relvade muretsemise viis N. Liidust oli aga väga omapärane ja kajastab Soome praegust välispoliitilist olukorda.

Riigipäevale tehti nimelt venelaste nõudel ettepanek 50 miljoni rubla suuruse krediidilepingu sõlmimiseks N. Liiduga, ilma et selle otstarvet oleks teatatud.

Öeldi ainult, et seda on vaja „eriseadmete" hankimiseks. Vähehaaval selgus, et selle krediidiga on kavatsus osta õhutõrjerakette ja ka Mig-21-Bis-hävitajaid, mille kohta on juba varem leping tehtud.

Soome—N. Liidu vahelise 1947. aasta Pariisi rahulepingu järgi Soome ei tohi muretseda endale rakettrelvi, kuid 1960-ndate aastate alguses N. Liit ja Inglismaa nõustusid selle määruse muutmisega nii, et Soome võib muretseda endale kaitse iseloomuga õhutõrje- ja tankitõrje rakette. Neid on ta sellest ajast peale vähesel määral ostnudki. Osa on tulnud N. Liidust ja osa Inglismaalt.

Soome on ka viimase 15—20 aasta jooksul ostnud suurel määral maaväe relvastust, peamiselt N. Venest.

Kuid Soome õhutõrje ja ka merejõud on olnud nõrgad.

Nüüd püütakse vähemalt algust teha õhutõrje tugevdamisega. Kümmekonna viimase aasta jooksul Soome on ostnud ka 12 Drakenhävitajat Rootsist ning tellinud Hawk-hävitajaid Inglismaalt.

LUGEGE

Rein Moora — Evald Uustalu

SOOMEPOISID

384 lk. (sellest 64 lk. fotosid) — Hind $14.00 pluss 35 c saatekulu

Johan Pitka

RAJUSÕLMED

Koheselt pärast Eesti Vabadussõda kirjutatud mälestusraamat „värskete" elamustega Eesti vabaduse eest võitlemisest aastail 1914—1919. Raamat ilmus 1972. a. admiral J. Pitka 100. sünniaastaks.

237 lk. — Hind $8.80 pluss 50 centi saatekulu

KINKIGE

oma võõrrahvusest sõpradele Eesti võitluse tutvustamiseks ingliskeelne

Evald Uustalu

FOR FREEDOM ONLY

Hind $7.00 pluss 50 c saatekulu

MÜÜGIL VABA EESTLASE TALITUSES

ANDRES KÜNG

MIS TOIMUB SOOMES

Kirjastus Välis-Eesti & EMP

311 lk. Hind $14.00 br. + saatekulu 50c

Eesti ajakirjaniku teos põhineb laialdasele allikmaterjalile. Ta analüüsib Soome sise- ja välispoliitikat, riigi tänapäevast olukorda ja suunda, Nõukogude Liidu Soome-poliitikat, Soome valitsust presidendist parteieluni ja palju muud, tuues Soome saatusest huvitatud lugejaile palju uusi andmeid.

Müügil Vaba Eestlase talituses

ILMUS — 1978. a. kauneim eestikeelne luuletuskogu

Ivar Ivask

„ELUKOGU"

I. Ivask püsib oma luules tugevate sidemetega Lõuna-Eesti vanemate sünnimullas. Tema nägemuslik luule Soomest, selle shamanlikust soome-ugrilisest tundest ja müstikast, aga ka oma ümbruskonnast mujal maailmas on tunderikas ja tähelepanuerk. Elukogusse on valitud paremik ta varem ilmunud kogudest.

320 lk. Hind $10.00 — saatekulu 50 centi

SAADAVAL „VABA EESTLASE" TALITUSES

TÕNIS ja MAI MIGAGU

MEIE MEHED KUI METSAPULLID

Romaan vanast armsast Pärnust

28.

Kohtusse jõudsime Mälloga varakult. Rahuldusega nägin saalis Kurvitsat. Soosaar kutsus mind kõrvale ja ütles:

„Sain Nahkurilt volituse. Katsume ära leppida! Miks teha inimest õnnetuks? Kui Kurvits oma lood ära jutustab, siis on Nahkuri päevad loetud. Tal suur perekond toita — kust ta uuesti nii head teenistust leiab. Lepime ära!"

Leppimise vastu ei olnud midagi ei Mällol ega minul. Koostasime Soosaarega vastava teksti.

Kui meie protsess algas, astus võre taha v.Klothi kõrvale Soosaar. Küll sakslane põrnitses teda — mis loom see on? Nurgaadvokaat esitas oma volituse ja teatas: kuna pooled on ära leppinud, siis võtab tema klient kaebuse tagasi ja palub asi lõpetada. Ulatas kohtule leppeteksti.

Von Kloth ägestus: „Ei ole mingisugust leppimist! Advokaat olen mina!"

„Ma palun asja lõpetamist poolte leppimise põhjal!" kordas Soosaar.

„Härrad advokaadid! Palun omavahel kokku leppida, kes jääb kaebaja volinikuks", lausus eesistuja kuivalt.

„Mina ei pea selle härraga mingisuguseid läbirääkimisi!" sähvas sakslane üleolevalt. „Minu volitus on varasem ja sellepärast esindan süüdistajat mina."

Soosaar hammustas vastu: „Mina sain volituse hiljem, sest minu klient usaldab mind rohkem."

Saksläse süda kargas täis. Ta keeras kannal ringi ja lahkus sõnalausumata saalist.

Kohus vaatas esitatud leppeteksti läbi ja kuulutas protsessi lõpetatuks.

Kui kohtusaalist väljusime, irvitas Kurvits Nahkurile:

„Pääsesid täna sinise silmaga! Kui palju Soosaar sult nööris?"

„Viis vana ja kuus kõva!" tuli vastus.

21. Waldhof tuli-punktis

Sõjakära Waldhofi ümber paisus. Eestlased varsti enam muust ei kõnelnudki kui vabriku solgiveest, sakslased vaikisid mornilt. Ismael kui põline pärnakas tundis Waldhofi telgitaguseid kui oma vestitaskuid ja ei olnud kitsi neid valgustamast. Sain teada paljusid asjaolusid, millest varem ei olnud aimugi.

Selgus, et Waldhof oli ainult juriidiliselt iseseisev ettevõte, tegelikult Saksamaal Mannheimis asuva puupapivabriku osakond, mis asutati mõttega ekspluateerida Venemaa määratusuuri metsi.

„Suitsukatteks moodustati kohalikkudest saksa rahameestest Waldhofi aktsiaselts", jutustas Ismael. „Kui palju raha kokku saadi, seda me ei tea, see ei olnud tähtiski — kapitali andis Mannheim.

Juba algusest peale ei teeni Vene riik vabrikult midagi, sest aruannete järele tuleb see vaevalt otsotsaga kokku. Põhjus seisab selles, et kogu toodang müüakse peavabrikule väga odava hinna eest kui praak. Et kaup ametlikult annaks rikutud praagi nime välja, selleks lüüakse papitahvlitele juba vabrikus augud sisse."

„Mis mõte sellel on?" küsisin.

„Mannheim vajab Pärnust ainult toormaterjali. Aga meie linna aktsionärid saavad peaseltsilt vähemalt 15% dividenti. Nii teenib Waldhof saksa seltskonda kui kõige paremat sorti kratt. Linnapeale makstakse direktoripalk, ehkki ta ainult nimepidi on direktor."

„Kas aktsionäride majanduslikul kasul põhjenebki Waldhofi puutumatus?" pärisin.

„Tabasid naelapead. Pealegi kaitseb vabrikut linnapea Brackmann kogu oma autoriteediga. Brackmann on mõjuvõimas isik. Kui mina asusin Papissaarele, oli ta Pärnu rae juures ülemfoogt, osav jurist, kellest sai bürgermeister. Kuulus isegi Vene duumasse Liivimaa linnade saadikuna. Tal on õnnestunud sõlmida sidemeid riigi kõrgemate ametnikkudega ja võimsa saksa ringkonnaga tsaari õukonnas."

„Kuid haisu all kannatavad aktsionärid ise ka", pistsin vahele.

„Muidugi. Kõik tunnevad haisu. Kuid Brackmann rõhutab ikka, et kõik jutud jõe rüvetamisest ja õhu mürgitamisest olevat selge laim. „Mina ei tunne mingisugust lõhna", seletab ta.

„Valimiskomitees rääkisin, et Brackmannil puuduvat haistmismeel", tähendasin.

„Tühi jutt! Teeskleb, et mitte jäädа omainimeste ees naerualuseks. Tema tavaline võte on viia linna külastavad võõrad pudretivabrikusse*) jõe ääres, näidata seda ja anda seletusi, kusjuures ta alati tõendavat: „Kõige tähelepanuväärsem vabriku juures on see, et ta sugugi ei haise!" Saatjad muidugi vastu ei vaidle, kuigi neil on raske hingata."

Jaan Karul olid andmed, et linnapea saab lisaks direktoripalgale veel 8000 rubla aastas, mida ta võib kasutada oma äranägemise järele, ilma et pruugiks anda aru peaseltsile. Karu pidas selle uudise enda teada, kavatsedes panna pomm lõhkema linnavalimiste eel.

Järsku haigestus Karu tüüfusesse ja viidi haiglasse. Enne seda avaldas ta oma saladuse siiski mõnele sõbrale. Üks neist ei mõistnud suud pidada ja laskis pommi enneaegu lõhkeda.

Varsti teadis kogu linn Brackmanni lisateenistusest.

Käredad noored löid kihama ja nõudsid toimetaja Mällolt teate avaldamist — nad tahtsid seda ära kasutada kõnekoosolekutel.

Mällo tõrkus algul vastu, kuid kui surve muutus liig tugevaks, andis ta järele. Kõmuline teade ilmus „Postimehes" koos käremeelse artikliga, kus solgiuputuses süüdistati peale Waldhofi ka linnavalitsust. Kirjutus lõppes mürgiste sõnadega: „Ega olukord enne ei parane, kui linna valitsemine läheb inimeste kätte, kelle käed on Waldhofi solgiveest puhtad."

Artikkel oli allkirjata, nagu tuleks see toimetuselt.

Küsisin Mällolt, miks ta kirjutas nii ettevaatamatult.

„See ei olnud mina, vaid dr. Suvik. See on temalt juba kolmas kirjutus, kus ta sõimab linnavalitsust. Kaks esimest lükkasin tagasi. Seekord ähvardas ta teatada Tõnissonile, et mina oma kangekaelsusega saboteerin eestlaste rahvuslikku võitlust. Suvik seisab Tõnissoni juures suures lugupidamises, ja kui Suvik läheks kaebama, oleks minu päevad siin „saba" juures loetud."

„Andsin järele", lõpetas ta. „Kustutasin aga artiklist liig teravad torked. Kahjuks on läbi lipsanud siiski mõni ülearune teravus — nagu ma nüüd näen."

Mu halvad aimdused täitusid — linnavalitsus kaebas Karu kui vastutava toimetaja laimamise ja teotamise pärast ringkonnakohtusse.

Ruttasin Karu juurde haiglasse. Ta ei teinud Mällole etteheiteid, vaid ütles, et tema ise oleks võinud kirjutada sedasama. Advokaadi otsingul jäime peatuma Jaan Poska vennal Gabrielil, keda tunti osava kriminalistina. Pärnus oli ta saanud kuulsaks revolutsioonipäevil, kui kaitses koolipoissi, kes visanud linnavahti kiviga. Tegi seda nii osavalt et poiss pääses kergе karistusega.

Linnavalitsuse kaebus määrati arutusele ringkonnakohtu väljasõiduistungil. Äratas imestust, et selle protsessiga oli seotud veel teine auhaavamisprotsess — Vana-Pärnu noor nurgaadvokaat Lülli kaebas „Postimehe" vastutava toimetaja kohtusse teotamise pärast. Lugu oli järgmine.

Üliõpilane Laurits kirjutas ajalehele lõbusaid lühipalasid. Kord jutustas ta ülesostjaist, kes ruttavad talunikele linnateele vastu, et turuletoodavad toiduained varem ära osta. Selles nimetati ka „peltskasuka ja nöbininaga" noormeest, kes igalt linnasõitjalt küsivat: „Kas mune müüa on? Kas võid on? Kas naabritega tüli on?" Harjutavad niiviisi nurgaadvokaadi ametit.

Hindasime Karuga Lülli kaebust kui naljanumbrit — tal puudus põhjus. Ajaleht teda ei nimetanud ja pealegi ei sisaldanud kirjutus kellegi kohta midagi solvavat. Ma ei tahtnud end naeruväärstada poisikese protsessiga, seepärast andsime kaitsmise noorele advokaadile Saareperale — harjutamiseks.

(Järgneb)

*) pudrett = inimese väljaheiteist tehtav põlluväetis

UUDISEID

Värvitelerite, mille
takse värvilisi TV-ap
suureneb kiiresti ka
joonides, kuna nei
ETKVL, endine Ees
Keskkihisuse nõukogu
Nagu kõigi asjadega,
de aparaatide juures
ka nõukogude tehnik
taset, telerid vajavad
monti ehk korrastam
aga kiksimus, kuhu
sest kohapeal värvite
randata, kaugemale
aparaat küllalt raske
portimine tülikas. Pr
randustöökodasid ai
linnas: Tallinnas, Ta
ja Kohtla-Järvel. Ne
sõidab mehaanik ko
dab väiksemad vead
suuremate puhul aga
raat töökotta. Nii et
saares aparaat rikki
see viia Pärnusse või
randamisele.

*

Tartu I Eriinterna
talvel olnud häireid
ga, mistõttu külma
tuvidma nii õpilased k
jad. Mitme aasta joo
tud kaebuse tõttu o
olukord olnud natu
koolimajale pandi uu
sed, mida aga ei s
Suures kiviparkettpõ
jees, mida õpilased s
lasse või võimlasse n
tavad mitu korda päe
On külm sellepärast,
seintest on maast la
kuid osa klaase on
katki. Tänavuste tuge
de aegu oli fuajees n
et seal olnud taimed

*

Valga bussijaam as
jaamaga ühes hoones
dab päevas ligi sada
Raudteejaam on tihi
kale ja Eesti Valgal
sed oma linnas hoids
navad eeskujulikult
tad ja liivatasid sõid
Eesti poolel on tänav
mata, teed auklikud

VABA EEST

PALMERSTON
MARKHAM
QUEEN ST. W
TECUMSETH ST.
RICHMOND
VABA EE
KING ST

„Vaba Eestlase" to
talituse asukoha

TOIMETUS JA T
avatud esmasp
reedeni kella 9-

Telefonid: toimetus
talitus

Toimetajad kodus
väljaspool tööaega:

Karl Arro 7
Hannes Oja 4

Kuulutusi võetaks
nädala esimesse aja
esmasp. homm. kel
nädala teise ajaleht
map. homm. kell

KUULUTAM
VABA EESTL
on tasuv ajalehe
leviku tõttu

Kuulutuste hin
üks toll ühel veerul
esiküljel
tagaküljel

KUULUTUSI VÕ
VASTU:

1. Vaba Eestlase ta
135 Tecumseth St
Telefon 364-7675
Postiaadress: Bo
Stn. C, Toronto 3,
Talitus väljaspool
Helmi Liivandi 2

2. Mrs. Leida Marle
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

s 85 c saatekulu

mälestusraamat
tlemisest aastail
Pitka 100. sünni-

tekulu

tvustamiseks

NLY

SES

MES

50c
kmaterjalile. Ta
änapäevast olu-
at, Soome valit-
s Soome saatu-
meid.

tuses

letuskogu

Lõuna-Eesti va-
mest, selle sha-
t, aga ka oma
tähelepanuerk.
nud kogudest.

enti

TUSES

ema ise oleks või-
edasama. Advokaa-
ne peatuma Jaan
abrielil, keda tunti
stina. Pärnus oli ta
revolutsioonipäe-
koolipoissi, kes vi-
i kiviga. Tegi seda
poiss pääses kerge

kaebus määrati
nnakohtu väljasõi-
s imestust, et selle
seotud veel teine
sess — Vana-Pärnu
kaat Lüll kaebas
stutava toimetaja
se pärast. Lugu oli

rits kirjutas aja-
lühipalasid. Kord
stjaist, kes rutta-
nnateele vastu, et
toiduained varem
nimetati ka „pelts-
naga" noormeest,
sõitjalt küsivat:
tia on? Kas võid
ega tüli on?" Har-
nurgaadvokaadi

ruga Lülli kaebust
t — tal puudus
eda ei nimetanud
saldanud kirjutus
dagi solvavat. Ma
naeruvääristada
ssiga, seepärast
ise noorele advo-
ale — harjutami-

(Järgneb)

UUDISEID KODUMAALT

Värvitelerite, mille all mõistetakse värvilisi TV-aparaate, hulk suureneb kiiresti ka Eesti maarajoonides, kuna neid turustab ETKVL, endine Eesti Tarbijate Keskühisuse nõukogude järglane. Nagu kõigi asjadega, nii on nende aparaatide juures kohe tunda ka nõukogude tehnika „kõrget" tasset, telerid vajavad peatselt remonti ehk korrastamist. Nüüd on aga küsimus, kuhu aparaat viia, sest kohapeal värvitelereid ei parandata, kaugemale viimiseks on aparaat küllalt raske ja transportimine tülikas. Praegu on parandustöökodasid ainult neljas linnas: Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Kohtla-Järvel. Neis linnades sõidab mehaanik koju ja parandab väiksemad vead kohapeal, suuremate puhul aga viiakse aparaat töökotta. Nii et kui Kuressaares aparaat rikki läheb, tuleb see viia Pärnusse või Tallinna parandamisele.

*

Tartu I Eriinternaatkoolis on talvel olnud häireid soojendusega, mistõttu külma on pidanud tundma nii õpilased kui ka õpetajad. Mitme aasta jooksul avaldatud kaebuse tõttu olevat tänavu olukord olnud natuke parem, koolimajale pandi uued puust uksed, mida aga ei saa sulgeda. Suures kiviparkettpõrandaga fuajees, mida õpilased sööklasse, aulasse või võimlasse minnes kasutavad mitu korda päevas,on külm. On külm sellepärast, et fuajee üks seintest on maast laeni klaasist, kuid osa klaase on juba aastaid katki. Tänavuste tugevate külmade aegu oli fuajees niivõrd külm, et seal olnud taimed külmusid.

*

Valga bussijaam asub raudteejaamaga ühes hoones. Sinna sõidab päevas ligi sadakond bussi. Raudteejaam on ühine Läti Valkale ja Eesti Valgale. Kui lätlased oma linnas hoidsid talvel tänavad eeskujulikult lumest puhtad ja liivatasid sõiduteed, siis Eesti poolel on tänavad korrastamata, teed auklikud, libedad ja sõidutee niivõrd kitsas, et bussidega on sageli õnnetusi juhtunud, nii, et bussijuhid on hakanud neid tänavaid otse pelgama. Sel ajal kui Eesti Valgas kommunaalettevõtete kombinaadi töölised veel kodudes haigutavad, on Läti Valka poolel töötamas tänavapuhastamismasinad, hoides korras sõiduteid ja tänavaid.

*

Hiiumaa väiksed lahed ja rannaveed olevat alati meelitanud ligi asjaarmastajaid kalamehi. Kuid individuaalne kalapüük on lubatud ainult kuuludes kalasportlaste sektsioonidesse. Hiiumaal on neid praegu kümme sektsiooni, nüüd loodi ka kalastajate oma klubi.

*

Nõukogude korraga tuli Eestimaale seinaleht. Nüüd on seal jällegi uus kommunikatsioonivorm leiutatud, millele on nimeks antud laualeht. Hiiumaal on selle lehe nimeks „Meelespea" ja vaevalt selle all seda siniseõielist lille mõeldakse. Laualehe viimase numbri sisuks, mille kunstnik Siiri Oolmets on koostanud ja kujundanud, on juttu uutest valimistest, remondihooajast, parteiorganisatsiooni tööst, jahisektsiooni tegevusest ja omaette lehekülg rahvakontrolligrupilt, mille all mõeldakse riigikontrolliorganisatsiooni, kus antakse edasi käskusi, korraldusi ja hoiatusi.

*

Paide rajoonis Alliku sovhoosis on igas kuus üks päev farmirahva (= riigimoonakate) õppepäevaks, kuhu peavad tulema kõik lüpsjad. Seal õpetatakse elementaarseid töötarkusi, mis tahtvat mõnel meelst ära minna.

*

Viimasel kahel aastal on Muhu kolhoosi juhtivad töötajad ja parteiorganisatsiooni sekretär käinud Kingissepa (Kuressaare) rajoonikomitee büroo istungil aru andmas. Põhjus on loomakasvatussaaduste tootmise ebarahuldav olukord, kuna tööde organiseerimine pole vajalikul tasemel. Möödunud aastal oli suuri raskusi piimamüüginormide täitmisega, jäi puudu hulk piima. Mullikate keskmine realiseerimiskaal oli madal, mis oli johtunud noorkarja omapead jätmisest. Hellemaa sigalas esineb sigade suremist, elavate päevane juurdekasv on väike, esineb rohkesti kõhulahtisust. Loomasööda valik ja varude säilitamine jätab soovida; söödahoidla põles pool aastat tagasi, kuid midagi pole selle aja jooksul ette võetud, et tagada farmi juurde veetud sööda kvaliteedi säilitamist.

*

Kuigi kodumaal ollakse mures kartuliseemne säilitamise pärast, mis tingis tihedat kontrolli varude üle, pole seda siiski mitmel pool vajaliku hoolikusega tehtud. Juba detsembris avastati 1200 tonni riknenud kartuliseemet Ruusa, Saverna, Valgjärve ja Vilde-nimelises kolhoosides.

*

Aasta algul Põlevkivibasseini Jahindusklubi poolt röövulukite laskmiseks ettevõetud jahiretked on andnud tulemusi. Jahimeestest näitas oma täpset silma ja kindlat kätt Alutaguse Metsamajandi mesinik Kalju Ennukson, kes laskis ühe jälitusretkega kaks hunti. Kui lastud emahunt oli väiksemate killast, siis isahunt oli 140 sm pikk ja 80 sm kõrge. Kolmanda hundi laskis Valde Tropp Kohtla-Järve rajoonikoondisest.

*

Rahvakontrolliorganid koos Eesti NSV Riikliku Hindade Komiteega kontrollisid Kohtla-Järve toitlustus- ja teeninduse ettevõtetes eeskirjade täitmist. Avastati hinnarikkumisi ja valearvestusi kauplustes ning ebaõigeid kalkulatsioone toitlustusettevõtetes. Ühes kaupluses lisati kauba hinnale 1 kop. juurde pakkepaberi eest, kaupluses „Viru" olid ettekaalutud kaubad etiketil märgitust kergemad. Müüdi ka madalama sordi liha kõrgema sordi hinnaga. Mõnes kaupluses oli müügil kaupu, mille realiseerimistähtaeg oli möödunud. Eeskirjade rikkumise eest karistati Kohtla-Järve Kaubastute Valitsuse juhatajat valju noomitusega.

VABA EESTLANE

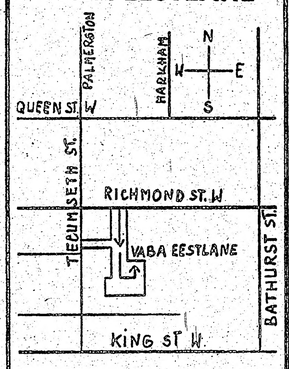

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast
reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus
väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:

üks toll ühel veerul	$3.25
esiküljel	$3.75
tagaküljel	$3.50

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. **Vaba Eestlase talitus**
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega: Helmi Liivandi 251-6423
2. **Mrs. Leida Marley**
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

KUI TE ARVATE, ET TUBAKAS, ALKOHOL JA UIMASTUSAINED MÕJUVAD TEILE HALVASTI, SIIS KUJUTAGE AINULT ETTE, MIS NAD TEEVAD TEIE SÜNDIMATA LAPSELE.

Vanematena võite te vähendada riski vaimselt mahajäänud lapse saamiseks kui te harrastate rasedune ajal korralikku dieeti ja eluviise.

Kõigi faktide saamiseks pöörake oma arsti poole.

Paljusid vaimse mahajäämise juhuseid on võimalik vältida.

Teie lapse tervis ja heaolu olenevad teie käitumisest.

Detailsema informatsiooni saamiseks muretsege endale broshüür, mis käsitab vaimse mahajäämise ärahoidmist.

Kirjutage:
Mental Retardation Prevention
Queen's Park
Toronto, Ontario
M7A 1E9

Keith Norton,
Minister of Community and Social Services

William Davis, Premier

Ontario

Jälle uus „Mana" — nr. 44

Mõni nädal pärast „Mana" nr. 43 ilmumist sai Toronto trükikojas valmis ka järgmine „Mana" nr. 44. Mõlemad saadeti tellijatele välja üheskoos jaanuari keskel. Uue numbri uue kaanekujunduse on teinud Olev Mikiver. Siselehekülgedel leiame sarja Mikiveri maalide reproduktsioone. Eelmises numbris ilmuma hakanud Ivar Grünthali värssromaan „Laulu võim" jätkub, samuti Reed Morni romaanimahuline jutustus „Nimed ruumis ja ajas". Värskete luuletustega esinevad Urve Karuks ja Peeter Ilus. U. Karuksilt on ka pikem autorianalüüs oma seni ilmunud kahest luulekogust „Savi" ja „Kodakondur" milles ta räägib ka luuletamise ajendeist üldse. Edmund Valtman annab ulatusliku ülevaate eesti karikaturistidest — K. A. Hindrey, Otto Krusten, Gori, Romulus Tiitus, Redo-Randel, Have-Valtman ja Ove-Veldeman. Esineb rohkelt reproduktsioone nende loomingust. Endel Loolt teatrikiri külastatud teatrietendustest ja teatritegijatest Tallinnas ja Tartus koos fotodega. E. Kõks esitab uusi mõtteid ja fakte suure tallinlase Michel Sittowi taieste kohta ja retsenseerib V. Raami teost „Gooti puuskulptuur Eestis". Viktor Kõressaarelt on lahkunud poeedi mälestuseks essee „Artur Adson ja lõunaeestikeelne luule". Mardi Valgemäe vaatleb Hanno Kompuse esseedekogu, Felix Oinas Lennart Meri suurt tähelepanu äratanud raamatut „Hõbevalge" ja Imre Lipping retsenseerib Gustav Ränga uurimust vanadest Eesti kõrtsidest. Toimetaja kommentaarid ja ingliskeelse sisukokkuvõtte on kirjutanud Hellar Grabbi. „Mana" nr. 44 saab hinnaga $8.75 pluss 75 senti saatekulu tellida kas otse toimetusest: H. Grabbi, 3602 Albee Lane, Alexandria, Va., USA 22309 või „Vaba Eestlase" talituselt.

Mulkidele

Mulkide Seltsi peakoosolek toimub pühapäeval, 25. märtsil kell 3 p.l. Toronto Eesti Maja klubiruumis vastava päevakorraga, kus selgitatakse aastaaruandeid ja tegevuskava ning on juhatuse valimised.

Peale peakoosolekut püütakse viia kõik oma mälus tagasi kunagistesse kodukohtadesse ja meelde tuletada vanad kodukohad ja -talud. Viljandimaa talude nimede kaardistamisest annab ülevaate Vello Salo, kes on sel alal aastaid töötanud ja on juba hulga nimesid kogunud, aga palju veel puuduvad. V. Salol on kaasas suurendatud kaart, kus kerge oleks üheskoos nimesid lisada või täiendada. Mulkide Seltsi juhatus palub kõigi abi, et saaks Viljandimaa kaardile täielik talude nimekiri, kus järeltulevail põlvedel oleks võimalik leida oma vanemate kodukohad, sest kodumaal on need kohad hävitatud ja nimedki kaotsi läinud.

Kuna tuntud eesti mulgisoost helilooja Juhan Aavik sai hiljuti 95-aastaseks, siis sel puhul saadetakse talle kõigi osavõtjate poolt ühine tervitus.

Karl Varju liiklusõnnetuse ohver

Majandusteadlane Karl Varju, kes elas varemalt Long Islandil, hiljem Bloomingburgis, N.Y. ja kes suri kohalikus haiglas 23. veebruaril, oli läbi teinud lühikest aega enne surma autoõnnetuse. Ta arvas, et pääses sellest vigastusteta ega siirdunud läbivaatamisele haiglasse. Jäädes koju, ilmnenud tundemärgid sisemistest vigastustest, mis kadunut sundisid pöörama haigla poole. Teinud seda, selgus kõige hilinemine. Ta suri samal haiglasse minemise päeval, arvatavasti sisemise vigastuse tagajärjel, mis kaasa tõi surmatoova verejooksu.

Kadunu kuulus Eesti Üliõpilaste Seltsi vilistlasperre 1921. a. alates.

VES

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower, Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Tel. 862-7115
Toronto, Ont. M5J 2H7

PAUL JUTTUS
HOGAN PONTIAC BUICK LTD
348 Danforth Ave.
Telefon äris: 461-3561
PONTIAC
BUICK
LEMANS
PHOENIX
FIREBIRD
SUNBIRD
CENTURY
ACADIAN
SKYHAWK
G.M.C. veoautod
Prungitud autod

ARSTID

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-0562

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 13. märtsil 1979 — Tuesday, March 13, 1979

KIREV MAAILM

NEW YORK — Vähe sellest, et alaealistele ja isegi lastele õpetatakse seksuaalteadusi, seksoloog dr. Eleanor Hamilton nõuab, et vanemad õhutaksid ja julgustaksid 12-st eluaastast alates (tütarlaste juures, poistel veidi vanemalt noori seksuaaltegevusele, et „vähendada nende hingelist pinget". Proua doktori poolt soovitatud tegevus pidavat noorematel aastakäikudel aga olema platoonilist laadi, piirdudes „tugevate kallistustega". Ta on kindel, et see vähendab rasedakssjäämise juhtumeid alaealiste hulgas.

WASHINGTON — Kuigi Ühendriikides muretsetkse praegu õli saamise pärast, käivad samal ajal plaanitsused kuidas täita Ühendriikide ja Iisraeli vahelist 1975. a. sõlmitud kokkulepet, kus Ühendriigid lubasid Iisraeli varustada õliga, kui teised riigid teelduksid Iisraeli vajadusi täitmast. Praegu arutletavat kuidas Alaska õli saata Iisraelile, kui viimane seda lepingukohaselt nõuab. Esialgul jatkuvat Iisraelil õlivarusid käesolevaks aastaks.

NEW YORK — Boeing lennukitetööstus on müünud rekordiliselt möödunud aastal oma suuri reisilennukeid. Kuni 22. detsembrini oli müüdud juba 488 lennukit.

TORONTO — Torontolane, kes oli viibinud Floridas suvitamas, oli kaasa võtnud 25 puult nopitud värsket apelsini. Kui ta aga Toronto lennujaamas oma pagasit vastu võttis, oli kotis ainut viis apelsini, kusjuures kott polnud transporteerimisel vigastatud. Keegi ei tea kuhu ülejäänud apelsinid said. Arvatakse, et apelsinidel olevat omadus üksteise söömiseks, kui nad üksi jäetakse.

SIMI VALLEY — Politsei oli andnud mitmeid hoiatusi 68-aastasele naisele ja ta 63-aastasele vennale, et nad lõpetaksid hasišši ja marihuaana müügi keskkooli õpilastele. Ometi nad jätkasid oma ärilist tegevust. Nüüd konfiskeerisid ametivõimu nende kodus üle 1.000 dollari väärtuses narkootilisi aineid ja ärimehed ise pandi vanglasse.

STOKHOLM — Kaks rootsi leidurit on avastanud meetodi, kuidas bensiinile lisatavat mürgist pliid on võimalik asendada ühe rauaühendiga. See tähendab seda, et autode heitgaasid tulevikus poleks tervist ohustavad. Svenska Petroleuminstitutei sheff Seger märgib, et kui leiduritel tõepoolest on õnnestunud avastada midagi, mis asendaks pliiühendeid, siis oleks tõepoolest tegemist revolutsioneeriva leiutusega.

STOKHOLM — Rootsi julgeolekupolitsei Säpo võttis Stokholmis terve rea pilte Lengfurti linnapeast kui ta Stokholmis kohtas DDR-i agente. Pildid saadeti Lääne-Saksamaale, kus otsekohe avastati, et tegemist oli Lengfurti bürgermeistriga. Viimane oli idasakslaste teenistuses.

NEW YORK — Abipolitseinike alal on korralagedus, kirjutab „D. News". On võetud osalise tasuga ametisse 4000 abipolitseinikku, kes peaksid tänavatel politseinikele mitmel kujul abiks olema, kuid ametissevõetud abipolitseinikest rõhuv osa on saanud kõrgemad kraadid ja need väljas tööl ei käi.

HELSINGI — Kaks soome mööbelseppa Asko ja Jorma Komsila Jyrvä asulas otsustasid püstitada uue maailmarekordi. Nad võtsid end külaelanike juuresolekul alasti ning istusid suurde sipelgapessa. Nad oli teadlikud, et senine rekord oli üks tund ja 25 minutit. Nad otsustasid selle kohekordselt ületada. Kuid kahe tunni ja 45 minuti pärast, kui lubatud kellaajani jäi veel ainult 5 minutit, ei pidanud uue maailmarekordi tegijad enam ärritatud sipelgate hammustustele vastu ja loobusid rekordi püstitamisest.

Hiina invasioon Moskvale propagandavõiduks?

Venelased loodavad Vietnami atakeerimisest diplomaatilisi eeliseid

MOSKVA — Läänerliikide ajakirjanikud jälgivad pingsalt Kremli juhtkonna reaktsiooni seoses Hiina sissetungiga Vietnami ja katsuvad mõistatada, milliseid samme poliitbüroo astub Hanoi valitsuse toetamiseks. Seni on Kremli reaktsioon piirdunud siiski ainult peamiselt propagandaga ning suure kisa ja käraga, kusjuures N. Liit on ilmselt otsustanud jääda esialgu sündmuste suhtes äraootavale seisukohale.

N. Liidu allikatest lastakse välja paista, et Hiina kallaletung Vietnamile on venelastele ..väga tervitatav, kuna see annab võimalusi mitmest aspektist lähtudes näidata hiinlasi halvas valguses.

Nii näiteks on Moskva pidevalt süüdistanud hiinlasi agressiivsuses ning nüüd on kogu maailmale see väide praktiliselt tõestatud.

Teiseks on hiinlaste lähenemine läänerliikidele saanud venelaste arvates suure tagasilöögi osaliseks ning läänerliikidele ei ole enam selge, kas on soovitav kasutada Hiinat N. Liidule surve avaldamiseks. Kolmandaks on ajalooline hirm hiinlaste eest uuesti kinnitust leidnud, mis on seda olulisem, et see kippus viimaste aastate jooksul hajhtuma. Lisaks eelmainituile kalkuleerivad vene poliitilised eksperdid, et Hiina kallaletung Vietnamile on hajutanud selle kahju, mille tekitas arengumaades Vietnami kallaletung Kambodzhale.

Kuid sellele lisaks kaasuvad venelaste arvates neile veelgi teised plussid seoses Pekingi agressiivsete sammudega Vietnamis.

Nii näiteks hellitataks lootusi, et Jaapan ei ole nüüd ..iam huvitatud tihedadest sidemetest Hiinaga ning et läänerliigid mõtlevad kaks korda enne kui nad hakkavad saatma Hiinale moodsaid relvi.

Hiina invasioon Vietnamisse on andnud venelastele võimalusi ka Ühendriikide, eriti aga president Carteri ründamiseks. Nii süüdistab Tass avalikult Carterit Pekingi invasiooni toetamises. Vaatamata nendele kallaletungidele oletavad läänerliikide diplomaadid, et SALT'i kokkuleppe sõlmimine on N. Liidule siiski olulise tähtsusega küsimuseks ning Moskva peab olema oma kallaletungides Ühendriikidele mõõdukas kui ta tahab, et senat selle kokkuleppe kinnitab.

Need propagandavõtted ei suuda siiski varjata Kremlis valitsevat ebakindlust, mis on seda märgatavam, et N. Liit peab otsustama Hiina ja Kagu-Aasia suhtes oma poliitika nii lühemas kui ka pikemas perspektiivis.

Arvatakse, et N. Liit ei julge rakendada Vietnami sõtta oma sõdureid, kuid ta annab Vietnamile igakülgset materiaalset abi.

Kuid samal ajal peab Moskva poliitbüroo tõsiselt kaalumisele võtma, kuidas karistada Hiina N. Liidu liitlaste kallale tungimise eest, et vältida tulevikus samalaadseid aktsioone.

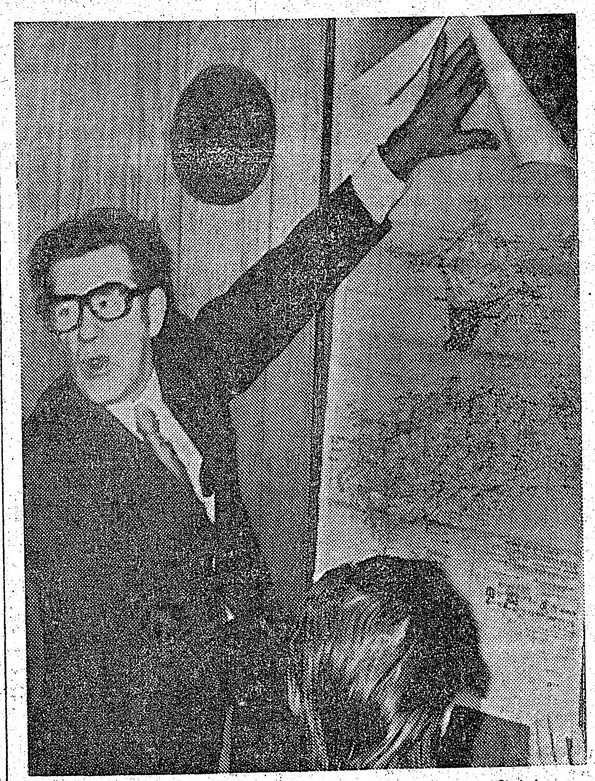

Toronto Eesti Võitlejate Ühingu kõrval arendab energilist tegevust Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühing, kes käib koos kaasvõitlejа Harald Lemberi kodus ja kasutab pidevalt tema külalislahkust. Tänutäheks selle vastutulelikkuse eest kinkis ühing hiljuti Saaremaalt pärit H. Lemberile Eesti saarte kaardi. Pildil H. Lember oma kingitusega. Foto: E. Lindaja

Meeldejääv E.V. aastapäeva aktus Lõuna-Floridas

Lõuna-Florida Eestlaste Koondise korraldusel toimus 25. veebruaril Hollywoodis E.V. 61. aastapäeva pühitsemine. Et äramahutada kõiki osavõtta soovijaid, oli seekord varutud ka Schriner Klubi kõrvalsaal. See oli ettenägelik samm, sest osavõtjate arv seekord paisus ennenägematult suureks — 250 kuni 300 inimesele. Koondise juhatus teeks õieti, kui ta järgmiseks aastapäevaks veelgi avaramad ruumid muretseks.

Aktuse avas koondise abiesimees H. Jansen, palvuse pidas õp. E. Pähn Torontost, sisuka ja innustava aktuse kõne pidas E. Rahvuskomitee esimees J. Simonson. Aktust ilustasid laulu ja instrumentaal-muusikaliste ettekannetega A. Liivoja, H. Kõiv, L. Maldur, N. ja E. Allik ja lauluansambel A. Liivoja juhatusel. Esitati ka hoogsaid rahvatantse V. Orase ja H. Laasi poolt ja haarav deklamatsioon oli H. Kõiv'alt.

Aktuse lõpul loeti ette tervitustelegramme ja läkitusi. Teadustajana tegutses E. Lombard. Hoogsa lõpusõna ütles Koondise energiline esimees H. Hinno. Ja siis kõlas vägev Eesti hümn ühiselt kõigi suust.

Pärast aktust järgnes lõunasöök, mida serveeriti virkade Schriner Klubi ettekandjate poolt. Tantsumuusika eest hoolitses Casey King tantsuorkester. Casey King, kes on ameeriklane, on õppinud ära terve rea eesti populaarseid viise ja ta laulab neid eesti keeles. Tantsu vaheaegadel esinesid lauluga ja humoreskidega tuntud näitlejad S. Tael ja T. Koppel Montrealist ja M. Kubcik Ft. Lauderdalest.

Meeleolu oli hoogne ja ülev. Võib olla oli see ka üheks põhjuseks, et E. Rahvuskomitee toetuseks korraldatud sini-must-valgete rinnamärkide müügil laekus ligi 150 dallarit.

Rõõmustaval kombel oli külaliste hulgas rohkelt noori. Loodetavasti aitab ilus eeskava, avarad ruumid ja hea tantsumuusika veel rohkem eesti noori meie rahvuslikele üritustele kaasatõmmata.

E. T.

EKN esimees Ontario leitnant-kuberneri vastuvõtul

Ontario provintsiparlamendi uue istungjärgu kokkutuleku puhul korraldas Ontario leitnantkuberner Pauline McGibbon 6. märtsil traditsioonilise vastuvõtu, millele olid kutsutud ka rahvusgruppide keskorganisatsioonide esimehed. Vastuvõtust võttis osa Eestlaste Keskнõukogu Kanadas esimees U. Petersoo, keda esitleti leitnantkubernerile.

Kontsertjumalateenistus Toronto Jakobi kirikus

Pühapäeval, 4. märtsil, toimus Toronto Jakobi kirikus kontsertjumalateenistus, milles oli kaastegevad sopran Valve Tali ja organist Eva Rammo Hamiltonist ning sõnalises osa õp. Tõnis Nõmmik. Torontolased nautisid rõõmuga külaliste poolt esitatud küllaltki nõudlikku heatasemelist kaval.

Valve Tali omab lalaulatusliku, pehmelt voolava hääle, kõlades kõrgetes toonides hõbehelisevana, keskmistes ja madalamates vaikselt kumisevana. Kohati tundus, nagu oleksid väikese kiriku seinad ja lagi jäänud kitsaks ja madalaks üha võimsalt laiemaks paisuvate helilainetele. Teda on hea kuulata ja vaadata, kuna ta esitamisviis ja ilme avaldavad sügavat kaasaelamist ja täielikku laulutunnetust. Ta terve olemus on laul. Usun, et Lüdigi lauluga „Minu altar" viis ta meid kõiki endaga kaasa, kuhugile, — meie ema hauale — kus on „sinililled ja kullerkupud ja õhtu lambiks ehajoon."

Virkhausi „Ma tõstan silmad" ma pole varem kunagi kuulnud laulda vat nii suure veendumusega ja kindla usuga — „kellelt mulle mu abi tuleb". Udo Kasemetsa „Otsegu hirv" on väga raskesti lauldav, samuti orelisaate osad, mille mõlemad kunstnikud esitasid voolavalt ja kunstiküpselt.

Samuti kanti ette Händeli „Pöördu mu poole", „Looja, su teed", Mozarti „Motette" II osa ja lõpuks S. Liddle „Kui armsad on su hooned".

Oli tunda solisti ja organisti omavahelist head musitseerimist ja tublit koostööd. Eva Rammo Hamiltoni eesti koguduse organistina näitas suurt kindlust ja oskust võõra oreli käsitamisel, nii solisti kui ka koguduse laulu saatjana ja prelüüdi, offertooriumi ja postlüüdiga. Tänu pastor Nõmmikule, kelle eestvõttel ja kaastööl saime nautida naaberlinna muusikute kaunist külakosti.

Tänutäheks anti lõpuks mõlemale kunstnikule üle kimp punaseid roose.

L—t.

Kolmainu koguduse loterii

Pühapäeval, 18. märtsil pärast kell 3 algavat jumalateenistust toimub Kolmainu Eesti Ev. Luteriusu koguduse selle aastane loterii. Nagu varemail aastail on ka seekord rohkesti väärtuslikke annetusi. Üksiklooside osas on rohkem kui pooled loosid täisloosid. On ka rikkalik müügilaud, kust on võimalik osta esemeid kinkideks. Ehelaud kaetud.

„Jaaniku" grupp laulis soomlaste TV-saates

Möödunud reedel ja laupäeval võisid Metro Cable piirkonnas elavad TV-vaatajad näha pooletunnilist saadet, kus muusikalises osas esines eesti tütarlaste lauluansambel „Jaaniku" (Ilo Maimets, Karin Maimets, Leena Tiisman ja Silvia Siitam), viimase laulu puhul oli kandlel saatjaks Hanno Bohl.

Saate korraldaja W. Heidman valdab ka eesti keelt ja pöördus oma saates ka eestlasist kuulajate pool.

Saade koosnes intervjuust York linnapeaga, kes on ema poolt soomlanna, kelle soomekeele oskus aga piirdus vaid paari lausega; kaasas olnud ema, kes väikelapsena Kanadasse tuli, valdas soome keelt paremini. Üheks osaks saates oli vestlus soome hokimängijatega ja näidati ka nende mängu, kuid see osa oli saatest kvaliteedilt madal. Väga selge ja värvirikas oli „Jaaniku" grupp, eriti siis kui nad kandsid eesti rahvarõivaid.

Saade tuleb teistes kaabel-televisooni saateis uuesti esitamisele mitmeil aegadel, mis ilmusid „Vaba Eestlase" eelmises numbris.

USA suur sõjaline toetus Põhja-Jeemenile

WASHINGTON — Ühendriikide president Carter tegi enne Kairosse sõitu kiire korralduse Põhja-Jeemenile suurema sõjalise abi andmiseks. Presidendi otsuse kohaselt antakse Põhja-Jeemenile 400 miljoni dollari väärtuses relvi ja muud sõjalist varustust. Lõuna-Jeemeni kommunistlik valitsus, kes on viimaste nädalate kestel atakeerinud oma sõjaliste jõududega Põhja-Jeemeni, on protesteerinud selle abi andmise puhul. Lõuna-Jeemen saab pidevalt relvi N. Liidust ning seal viibivad tuhanded N. Liidu ja Kuuba sõjalised eksperdid.

Sündmuste kalender

- Reedel, 16. märtsil kell 7 õ. Tartu College'is Akadeemilise Kodu sõprusõhtu.
- Laupäeval, 17. märtsil kell 7 õ. Eesti Majas Toronto Eesti Segakoori lõbus laupäevaõhtu.
- Pühapäeval, 18. märtsil kell 11 homm, Vana Andrese kirikus kontsert-jumalateenistus. .. Esinevad sopran Eva Wilson ja Carl-Otto Märtson orelil.
- Teisipäeval, 20. märtsil kell 7.30 Tartu College'is Tartu Instituudi loenguõhtu. Prof. Rein Taagepera Kaliforniast peab ettekande „Biosfääri ülikasvaja".

Tunnustus Ingrid ja Kalev Rubergile

Ingrid ja Kalev Ruberg, kaks tuntud eesti noort Montrealis on järjekordselt leidnud hindamist ja tunnustamist oma akadeemilise töö eest. Mõlemad valiti MIT (Massachusetts Institute of Technology) 8-liikmelisse gruppi, kellele oli määratud Ameerika Ühendriikide nimeka ajakirja „Progressive Architecture" esimene auhind. Nende auhindamise põhjuseks oli Ameerika Ühendriikide Tervishoiuministeeriumi poolt ettenähtud vanemate inimeste kõrterimajade kavandamise projekti koostamine. Auhinnatud gruppi kuulus seitse MIT õppjõudu, kaasa arvatud Kalev Ruberg, kes pärast selle ülikooli magistri kraadiga lõpetamist kutsuti möödunud aastal sama ülikooli õppejõuks. Ainus väljaspool olija on Kalevi abikaasa Ingrid, kes teeb praegu Montrealis McGilli ülikoolis oma diplomitööd arhitektuuri alal.

Kalev Ruberg ei täida praegu oma õppejõu kohta, vaid on laenatud Ameerika Ühendriikide valitsuse poolt ellu kutsutud päikseenergia kasutamise võimaluste uurimise keskuse juurde Washingtonis.

Surmaotsus Eestis

Tallinnas ilmuv ajaleht „Rahvahääl" teatab, et ülemkohtu kriminaalosakond on surma mõistnud venelase N. Dubrovini.

Möödunud aasta 30. juunil oli ta Taali mõisas mootorrattale võtnud eesti õpilasmaleva Tori rühma tütarlapse Merle Ummelase, lubades teda koju sõidutada, ent selle asemel sõitis maantee äärsesse metsa kus ta tütarlapse vägistas ja mõrvas.

Kohtus selgus, et Dubrovini oli saima aasta märtsis süüdistatud vägistamiskatses ühe teise tütarlapse vastu.

Surmaotsus on täide viidud, teatab ajaleht.

Skautlike noorte talitalipäevad Lättemäel

17. ja 18. märtsil toimuvad Montreali lähistel Lättemäel „Virve" ja „Kalevi" lipkondade korraldusel noorte talipäevad.

Talipäevade avamine toimub lipuväljakul laupäeval kell 12.00. Ööbimisruumid on soojaks köetud, kuid osavõtjad peavad ise toidu eest muretsema.

Montreali noored ootavad ka külalisi Torontost.

„VIRVE" JA „KALEVI" LPK. JUHID

Kevadine „Triinu"

Lumehanged olid alles Toronto tänavail, kui uus „Triinu" kevadnumber ilmus. Toimetaja V. Poska-Grünthal pühendab rohkeid mõtteid tuleval aastal toimuvate ESTO-80 ja sellega seotud naisorganisatsioonide kavatsuste juurde.

Ajakirja üldises osas on K. Raidi „Vanemate võlg lastele", I. E. Soodla „Eesti Naiskodukaitsest", R. Antiku „Eesti muusikaline omalooming teatrilaval", T. Wiiburgi „Eesti skautlike noorte Maailmalaager USA-s", P. Lindsaare „Ma tahaksin kodus olla", E. Lukk-Noormets „Lavatants enne ja nüüd", A. Pärlin „Meie igapäevane leib", I. Ivand-Mangi „Tuuled üle Atlandi" ja P. Lindsaare jutustus „Kooljasõit".

Naiste, kodu ja tervishoiuga on seotud A. Ole „Eesti rahadest kee", A. Vilmsi „Imerohi — ginseng", L.P. „Kirjaridu emale", E. Runge „Meie esivanemate pärandi edasikandja", T. Sulg-Ansomi „Meeste särk" ja „Pikk kleit" koos tööjuhistega, T. Kadaku „Laudlina ja linik". E. Runge „Põltsamaa naiseülikond XVIII sajandist — Viljandimaa", E. Toomberg „Kasulik ajaviide", võrkkardina tööjuhis, S. Puus „Haapsalu rätik", Jeannette „Mood", L. Sulg „Ilukotike lavendeliga", J. Lhoste iluraviküsimused ja E. Järv „Tervistoitained".

Lisaks mitmeid järelhüüdeid, luulet Ly Laasilt, B. Kangrolt, S. K-lt, H. Visnapuult, V. A. Kimberg-Kotkalt ja J. K-lt. Ajakiri on pildirohke nagu alati.

Nalja

Milli sõbrannale: „Eile olin kinos kena, vaevalt 17-aastase noorukiga. Mõtle ometi, ta ütles, et ta pole veel kunagi ühtki tüdrukut suudelnud!'

„Oh, seda poissi tahaksin ma kohata!"

„Liiga hilja!"

*

Mees on surivoodil. Kutsub naise ja ütleb vannutades: „Palun luba mulle, et sa pärast minu surma abiellud mu venna Albertiga."

„Miks sa tahad, et ma Albertiga peaksin abielluma? Minu teada sa vihkad ju teda."

„Just sellepärast."

*

Baarileti ääres daam vaatab härrat. kes joob klaas klaasi järele, ja ütleb:

„Kui niiviisi edasi läheb, siis olete varsti minu juures voodis."

„Nonoh," ütleb härra, „olete teie aga külgelöömisel hakkaja!"

„Ei ole mingit külgelöömist," vastab daam. „Mina olen linnahaigla õde."